

ЙОВА

Розділ:

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

РОЗДІЛ: 1

Був чоловік у землі Уц на ім'я Іов. Чоловік той був щирий і праведний, богобоязливий і цурався зла.

² І народилось у нього семеро синів і три дочки.

³ А статку було в нього 7000 овець, 3000 верблюдів, 500 пар волів, 500 ослиць і пребагато челяді, так що чоловік той був найбагатший з усіх мешканців Сходу.

⁴ Сини його звичайно сходилися собі у призначений день та бенкетували в кожного по черзі. Кликали вони й трьох сестер своїх їсти й пити з собою.

⁵ І як дні гостин завершували круг свій, посилав Іов по них і наказував їм очищуватись. Другого дня вставав він рано-вранці й приносив за кожного з них всепалення, бо говорив сам до себе: «Може мої діти согрішили і лихословили Бога в своєму серці» Так чинив Іов увесь час.

⁶ Та ось одного дня прийшли сини Божі, щоб стати перед Господом. Прийшов і Сатана між ними.

⁷ Господь спитав Сатану: «Звідкіль ти прийшов?» Відповів Сатана Господеві й мовив: «Кружляв я по землі й ходив довкола неї.»

⁸ Господь сказав Сатані: «А чи звернув ти увагу на слугу мого Іова? Нема бо на землі нікого, як він, щирого й праведного, богобоязливого й такого, що цурався б зла.»

⁹ Сатана відказав Господеві й промовив: «Хіба даремно Іов боїться Бога?

¹⁰ Хіба ти не огородив його та його дім і все його майно навколо? Ти благословив працю рук його, і стада його ширяться по країні.

¹¹ Та простягни лиш руку твою і діткнися всього його майна: побачиш, чи не лихословитиме тебе увічі!»

¹² Господь сказав Сатані: «Гаразд! Усе, що він має, - у твоїй руці. Тільки на нього самого не простягай руки твоєї.» І пішов Сатана геть з-перед лиця Господнього.

¹³ І сталось однієї днини, як сини та дочки його їли й пили вино в домі старшого брата свого,

¹⁴ прийшов посланець до Іова й мовив: «Воли були у плузі, а ослиці паслись поблизу них;

¹⁵ аж ось кинулись на них савеї і позаймали їх, а слуг мечем повитинали. І врятувався лиш я один, щоб сповістити тобі це.»

¹⁶ Ще говорив він, аж ось приходить другий та й каже: «Божий вогонь упав із неба і

спалив овець і чабанів, пожер їх. І врятувався лиш я один, щоб сповістити тобі це.»

¹⁷ Ще говорив цей, аж надходить інший та й каже: «Халдеї, згуртувавши три ватаги, напали на верблюдів та й позаймали їх, а слуг мечем повитинали. І врятувався лиш я один, щоб сповістити тобі це.»

¹⁸ Ще говорив цей, аж приходить інший та й каже: «Сини твої та дочки трапезували й пили вино в домі свого старшого брата,

¹⁹ аж сильний вітер подув з пустині, напер на чотири вугли дому, і дім завалився на дітей, і вони загинули. І врятувався лиш я один, щоб сповістити тобі це.»

²⁰ Устав Іов, роздер на собі одержу, обстриг волосся, упав до землі, поклонивсь і мовив:

²¹ «Нагим вийшов я з материнської утроби, нагим і повернусь туди. Господь дав, Господь і взяв. Нехай ім'я Господнє буде благословенне!»

²² У всьому тому не согрішив Іов і не сказав нічого нерозважливого проти Бога.

РОЗДІЛ: 2

І сталось одного дня, прибули сини Божі, щоб стати перед Господом; прийшов також і Сатана між ними, щоб стати перед Господом.

² Господь спитав Сатану: «Звідкіля прийшов?» Сатана відповів Господеві й мовив: «Кружляв я по землі та обійшов її навколо.»

³ Господь сказав Сатані: «Чи звернув ти увагу на мого слугу Іова? Нема бо на землі нікого, як він, щирого й праведного, богобоязливого й такого, що цурався б зла. Він усе ще держиться своєї досконалости, дарма що ти навів мене на нього, щоб його безвинно погубити.»

⁴ Сатана відповів Господеві й мовив: «Шкуру за шкуру! Усе, що має чоловік, віддасть за свою душу.

⁵ Та простягни лиш твою руку і торкнись його костей і тіла, і побачиш, чи не лихословитиме тебе увічі.»

⁶ І промовив Господь до Сатани: «Ось він у твоїй руці! Лише життя його пощади.»

⁷ Вийшов Сатана геть з-перед Господа й ударив Іова лютою проказою від стіп до голови.

⁸ Взяв Іов черепок, щоб ним чухатися, і сів на попелищі.

⁹ І каже йому жінка його: «Іще тримаєшся твоєї досконалости? Лихослови Бога і умри!»

¹⁰ А він до неї: «Неначе б говорила яка дурна, отаке й ти говориш. Приймали ми добро від Бога, а лиха то й не приймати?» У всьому тому не согрішив Іов своїми устами.

¹¹ Зачувши три приятелі Іовові про все те нещастя, що спіткало його, прийшли, кожен зо свого місця: Еліфаз із Теману, Білдад із Шуаху та Цофар з Наамату. Умовились вони разом, щоб прийти й утішити та розважити його.

¹² Але ще здаля кинувши на нього оком, не впізнали його. І заплакали вони вголос, пороздирали на собі одержу й заходилися кидати порошок проти неба понад головами.

¹³ Сиділи вони так коло нього на землі сім день і сім ночей. І ні один не говорив до нього й слова, бачили бо, що біль був великий вельми.

РОЗДІЛ: 3

Після цього Іов розтулив уста й лихословив свій день.

² Він почав говорити й мовив:

³ «Нехай загине день, коли я народився | і ніч, що сказала: Зачався чоловік!

⁴ Той день хай стане тьмою, | хай Бог з висоти не згадує про нього, | нехай світло не сяє над ним,

⁵ нехай його перекреслить тьма й тінь чорна, | нехай над ним повисне хмара, | нехай густий туман його збентежить.

⁶ А ніч оту хай ухопить темрява, | нехай не лічиться з днями року, | у місяців число нехай не входить!

⁷ Та ніч нехай буде безплідна, | радість до неї хай не завітає.

⁸ Хай проклянуть її ті, що проклинають день, | ті, що готові розбудити Левіятана.

⁹ Нехай померхнуть зорі її світанку, | нехай чекає світла, та даремно, | нехай повік зорі не бачить,

¹⁰ тому що не замкнула | дверей мені в утробі | й горя від очей моїх не скрила.

¹¹ Чому, вже у лоні матері, не вмер я, | як вийшов з утроби, не загинув?

¹² Навіщо прийняли мене коліна? | Навіщо було мені ссати груди?

¹³ Тепер лежав би, спочивав би я, | спав би й мав би спокій

¹⁴ з царями й радниками краю, | які споруджують собі могили;

¹⁵ або з князями, що мають золота багато | і що наповнюють свої палати сріблом;

¹⁶ і не було б мене, як закопаного викидня, | чи як немовляток, що не бачили світу.

¹⁷ Там не шаліють більше злочинці, | там спочивають знеможені,

¹⁸ там же спокійні в'язні, | не чують крику посіпаки.

¹⁹ Малий, великий, там вони обидва, | і раб від свого пана вільний.

²⁰ Пощо дає він світло бідоласі, | і життя тим, яким на серці гірко?

²¹ Тим, що виглядають смерти, а її немає, | тим, що шукають її більш, ніж скарбів;

²² тим, що радіють без міри, | веселяться, коли знайдуть домовину!

²³ Людині, що її дорога закрита, | що її Бог огородив навколо?

²⁴ Зідхання стало мені хлібом, | як вода, линуць мої скарги,

²⁵ бо страх, якого я побоювався, напав на мене, | і те, чого лякався я, надійшло на мене.

²⁶ Нема мені ні миру, ні спокою, | нема відради, прийшов на мене клопіт.»

РОЗДІЛ: 4

Заговорив Еліфаз із Теману й мовив:

² «І словом нам звернутися до тебе? | Тебе пригнобить, та стримати слова хто зможе?

³ Оце навчав ти багатьох, | і скріпляв знеможені руки.

⁴ Хто спотикався, словами ти підводив, | хистким колінам давав сили.

⁵ Тепер же, як найшло на тебе лихо, ти прибитий! | Торкнулося до тебе, і ти збентеживсь!

⁶ Твоя побожність, чи не вона ж твоя надія? | Чи ж не твоє вповання - путів твоїх невинність?

⁷ Згадай лишень, хто гинув, будши безвинний, | і де праведні бували знищені?

- ⁸ Оскільки сам я бачив: хто орав лихо | й сіяв загибель, той пожинав їх.
- ⁹ Від Божого подуву вони гинуть, | від подиху гніву його зникають.
- ¹⁰ Ревіння лева й голос леопарда вмовкає, | і зуби левенят кришаться.
- ¹¹ Лев гине без здобичі | й левенята йдуть урозтіч.
- ¹² І надійшло до мене стиха слово, | і я почув ледь-неледь щось із нього,
- ¹³ серед примар, нічних привидів, | як на людей наводить сон глибокий.
- ¹⁴ Я задрижав і затремтів у страхі, | всі кості мої стряслися,
- ¹⁵ і над моїм обличчям промайнув вітер, | волосся в мене стало дуба.
- ¹⁶ Став хтось, | виду його я не міг розпізнати, | привид, постать перед очима у мене | і чую тихий голос:
- ¹⁷ Чи ж може бути чоловік праведний перед Богом? | Чи може смертний перед своїм Творцем бути чистим?
- ¹⁸ Коли і власним слугам він не йме віри | і в ангелів своїх знаходить недоліки,
- ¹⁹ оскільки ж їх більше в тих, що мешкають у глиняних хатинах, | підвалини яких у поросі; у тих, що їх, неначе міль, давлять.
- ²⁰ Між ранком та смерком на порох їх стерто, | і не помітиш, як загинули навіки.
- ²¹ Мотуз від їхнього намету відривають, | і вони вмирають, бо немудрі.»

РОЗДІЛ: 5

«**К**лич, отже, коли є хто, щоб озвався до тебе! | До кого із святих хочеш звернутись?

- ² Отак безумного досада вбиває, | і дурного губить завзяття.
- ³ Я бачив, як дурний пускав коріння, | але прокляв умить свою домівку.
- ⁴ Далеко від спасіння його діти, | їх топчуть, вони без оборонця при брамі.
- ⁵ Те, що вони пожали - голодний поїдає, | та ще й до сховку забирає, | а спрагнений глитає їхнє майно.
- ⁶ О, ні! Біда не з-під землі береться, | й не на ниві родиться недоля.
- ⁷ Ні! Чоловік призводить лихо, | як іскри, що летять угору.
- ⁸ Я б, однак, звернувся до Бога, | я виклав би мою справу перед Богом,
- ⁹ що творить діла великі й недослідимі, | чуда без ліку,
- ¹⁰ що дає дощ на землю і що на ниви посилає воду;
- ¹¹ щоб смиренних підійняти вгору | і засмученим дати дізнати щастя.
- ¹² Він розбиває думки хитрих | і руки їхні не виконують їхніх задумів.
- ¹³ Він ловить мудреців їхнім же лукавством | і рада крутіїв сходить нінащо.
- ¹⁴ Вони вдень натикаються на пільму, | немов уночі, ходять навпомацки опівдні.
- ¹⁵ Він бідного рятує з їхньої пащі, | і з руки сильного сіромаху,
- ¹⁶ й отак є нещасному надія, | і неправда затуляє рот свій.
- ¹⁷ Блажен той чоловік, якого Бог картає! | Тож не цурайся Всемогутнього науки.
- ¹⁸ Бо він поранить і сам він перев'яже рану, | він ударить, та його ж руки й загоять.
- ¹⁹ Шість разів з біди тебе він урятує, | а на сьомий не доторкнеться тебе лихо.
- ²⁰ У голоді спасе тебе від смерти, | а на війні з рук меча.
- ²¹ І ти сховаєшся від бича язика, | і не злякаєшся нещастя, як надійде.
- ²² Сміятимешся з спустошення та голоднечі, | звірів, що на землі, боятися не будеш.

- 23 Бо будеш у змові з камінням, що на полі, | і дикий звір буде з тобою в мирі.
24 Знайдеш намет твій цілим, | а як оглянеш свою хату, не обманешся.
25 Побачиш, що розмножилось твоє потомство, | і пагінці твої, мов билля, на землі
ростимуть.
26 Зійдеш зрілий літами у гріб, | немов копа снопів, яку складають своєчасно.
27 От чого ми дізнались, - це свята правда! | Слухай же й затям собі це добре.»

РОЗДІЛ: 6

Заговорив Іов і мовив:

- 2 «О коли б то зважено моє горе, | і на вагу покладено все моє нещастя!
3 Воно б напевно переважило пісок у морі, | тим то й слова мої без тями.
4 Бо стріли Всемогутнього мене прошили, | і їхню отруту мусить моя душа пити; | і
страхи Божі спрямувались проти мене.
5 Чи ж скигнуть у траві осел дикий? | Чи ж реве віл при яслах повних?
6 Чи ж їсть хтось несмачне, без соли? | Чи ж є смак у яєшній білковині?
7 Чого я не хотів і доторкнутись, | те їжею гидкою стало для мене.
8 Коли б то вже моє прохання збулось, | коли б то Бог здійснив мою надію,
9 коли б то Бог зволив мене розтоптати, | простерти свою руку й убити мене!
10 Я мав би ще якусь утіху, | звеселився б у нещадній муці, | бо я не зрікся постанов
Святого!
11 Яка у мене сила, щоб чекати? | Яке моє майбутнє, щоб тягнути вік мій?
12 Чи ж моя сила міцна, як камінь? | Чи, може, тіло моє з міді?
13 Чи ж не віднято в мене мою поміч? | Чи ж маю я якийсь рятунок?
14 Нещасний має право на милосердя друга, | навіть коли він утратив страх перед
Всемогутнім.
15 Мої брати, немов потік, зо мною віроломні, | мов ложе ручаїв бистротекучих,
16 від криги каламутних, | що на них купи снігу.
17 Під час посухи вони зникають, | під спеку швидко висихають.
18 За ними валки змінюють свою дорогу, | заходять у пустиню й гинуть.
19 Темаські каравани за ними виглядають, | валки шеваські на них уповають,
20 та розчаровуються у своїй надії, | до них приходять і ніяковіють.
21 Такі й ви тепер для мене: | побачили страшне та й полякались.
22 Чи я колись казав вам: Дайте мені! | З достатків ваших мені подаруйте!
23 З ворожої руки мене вряуйте, | і викупіть мене з рук розбишаків! –
24 Навчіть мене, і я замовкну! | Вкажіть мені, у чому помиливсь я!
25 Чому глумитеся зо слів правди? | І що він варт, отой ваш докір?
26 Невже вигадуете лиш слова, щоб докоряти? | Таж мова розпачливого - на вітер!
27 Навіть на сироту кидаєте ви жереб | і шахруєте вашим другом.
28 Тож, прошу, згляньтесь надо мною; | я вам увічі не скажу неправди!
29 Верніться, нема тут лукавства; | верніться, право моє ще існує!
30 Чи на язиці в мене лукавство? | Чи, може, моє піднебіння не вміє розрізняти
лиха?»

РОЗДІЛ: 7

«Чи ж то життя людини на землі не служба? | Чи ж не як дні поденника, дні його?

² Неначе раб, що прагне холодку, | немов поденник, що жде заплати,

³ так місяці омани випали мені на долю, | і припали мені ночі болю.

⁴ Коли лягаю, то кажу: Коли той день настане? | Коли встаю: Коли вже вечір? | І насичуюсь турботами до смерку.

⁵ Тіло моє вкрилось червою і струпом, | шкіра моя потріскалась, узялася гноєм.

⁶ Дні мої линуть швидше, ніж човник, | і безнадійно пропадають.

⁷ Згадай же, що життя моє - лиш подув. | Очі мої вже не зазнають більше щастя.

⁸ Око, що бачило мене, вже більше не побачить, | очі твої шукатимуть мене, та мене більш не буде.

⁹ Розвіюється хмара і минає, | отак хто сходить до Шеолу, вже звідтіль не вийде.

¹⁰ Не повернеться вже більше до себе в хату, | і місце, де він був, його вже не впізнає.

¹¹ Тим то не буду стримувати уст моїх | і говоритиму в печалі мого духу, | я скажитимусь у горі душі моєї.

¹² Чи ж то я море чи морська потвора, | що ти проти мене ставиш сторожу?

¹³ Коли гадаю: втішить мене моя постіль, | ложе моє допоможе перенести мою скаргу,

¹⁴ тоді жахаєш мене снами, | і примарами мене лякаєш.

¹⁵ І я волів би задушитись, | смерть мені ліпша від страждання.

¹⁶ Я сохну, я не буду жити завжди! | Облиш мене, бо дні мої - лише подув!

¹⁷ І що той чоловік, щоб його цінувати, | звертати на нього твою увагу,

¹⁸ навідуватись до нього щоранку, | і випробовувати його щохвили?

¹⁹ Коли ти перестанеш за мною назирати, | даси мені спокійно слину проковтнути?

²⁰ Та коли я і згрішив, що тобі заподіяв, | тобі, що наглядаєш за людиною? | Чому ж мене ціллю собі поставив, | так що зробивсь я тягарем для себе?

²¹ Чому гріха мені не відпускаєш? | Чому мені переступу не даруєш? | Бо ось я скоро ляжу в землю, шукатимеш мене, та більш мене не буде.»

РОЗДІЛ: 8

Заговорив Білдад із Шуаху та й мовив:

² «Доки ж таке говоритимеш, | і слова твоїх уст будуть, неначе буревій?

³ Чи то ж Бог перекручує право, | і Всемогутній кривить справедливість?

⁴ Коли діти твої згрішили проти нього, | то він і видав їх у руки їхніх переступів.

⁵ Ти ж, якщо будеш шукати Бога, | як Всемогутнього будеш благати,

⁶ як будеш чистий, правий, | то він тепер напевне дбатиме про тебе | й оновить тобі домівку правди.

⁷ І твоє перше щастя буде маленьким, | та сильно забуває те, що прийде.

⁸ Спитай лишень у давніх поколінь, | уважай на досвід предків,

⁹ бо ми, вчорашні, не знаємо нічого, | тінь на землі - дні наші.

¹⁰ Вони навчать тебе і тобі скажуть, | візьмуть науку зо свого серця.

- 11 Хіба росте тростина без мочару? | Чи очерет буяє на безвідді?
- 12 Ще в повному цвіті він, ще не стятий, | а вже раніш, ніж інша трава, в'яне.
- 13 Отака доля всіх, що забувають Бога, | надія ж нечестивого пропадає.
- 14 Його надія - нитка, | а певність - павутиння.
- 15 Обіпреться об дім свій, та цей не встоїться; | ухопиться за нього, -не вдержиться.
- 16 Він повний сил на сонці, | його галуззя поза сад сягає;
- 17 поміж каміння вплітається його коріння | і врізується в саме серце скелі.
- 18 Та коли вирвуть його з його місця, | воно зрікається його: "Я тебе не знаю!"
- 19 Тож так гниє він на дорозі, | коли з землі вже інші виростають.
- 20 О ні! Безвинного Бог не відштовхує, | ані злочинцеві руки не простягає.
- 21 Він ще наповнить уста твої сміхом, | уста твої веселим окликом.
- 22 І ворогів твоїх стид укриє, | і намет нечестивих зникне.»

РОЗДІЛ: 9

Заговорив Іов і мовив:

- 2 «Правда! Я знаю, що воно так; | та й як би чоловік міг бути | справедливим перед Богом?
- 3 Коли б він захотів на прох з ним стати, | на тисячу ні разу йому не відповів би.
- 4 Він мудрий серцем і силою могутній; | хто проти нього коли вперся й залишився цілим?
- 5 Він переносить гори, і вони не знають, | в своєму гніві їх перевертає.
- 6 Зрушує землю з її місця, | й її стовпи стрясуються.
- 7 Він велить сонцю, і воно не сходить; | кладе печать на звізди.
- 8 Він небеса нап'яв, сам він; | він ходить по морських висотах.
- 9 Він створив Віз, Косарів, | Квочку і Комори Півдня.
- 10 Він творить діла великі, незбагненні | і чудеса без ліку!
- 11 Як пройде попри мене, я не побачу, | як промайне, я не помічу.
- 12 Як він щось забере, хто йому заборонить? | Хто йому скаже: Що чиниш?
- 13 Бог не одвертає свого гніву; | під ним лежать помічники Рагава!
- 14 Де вже мені йому відповідати | та проти нього слова підбирати?
- 15 Я хоч би й правий був, не озвався б, | а радше милосердя в судді мого благав би.
- 16 Коли б я і покликав, і він озвався, | я не повірив би, що він мій голос слухає.
- 17 Він, що торощить мене в хуртовині | і множить без причини мої рани, -
- 18 він не дає мені й відіхнути | так насичує мене гіркотою.
- 19 Коли йдеться про силу, він могутній! | Коли про суд, хто сміє його позивати?
- 20 Якщо виправдуватисьму, мої уста мене осудять, як об'явлю себе невинним, мене обвинуватять.
- 21 Невинний я? Я й сам не знаю! | Життя моє мені нінащо.
- 22 Тому й кажу: Усе одно | безвинного й грішника він губить.
- 23 А коли бич зненацька убиває, | з невинного розпуки він сміється.
- 24 Коли якусь країну віддано в руки лиходія, | обличчя її правителів він закриває. | Як же не він - хто інший?

- 25 І мчать мої дні від гінця швидше, | біжать, щастя не бачать.
- 26 Линуть, мов чайки з очерету, | неначе яструб, що падає на здобич.
- 27 Як я скажу собі: Забуду мою скаргу, | скину хмурий вид, розвеселюся! -
- 28 то я тремчу перед усіма муками моїми, | бо знаю, що не визнаєш мене безвинним.
- 29 Коли ж я винуватий, | чому маю томитися надармо?
- 30 Хоч би обмивсь я і снігом і вимив чисто мої руки лугом,
- 31 навіть тоді ти вкинув би мене в багнисько, | мною гидилась би моя одежа.
- 32 Бо він не людина, як я, | щоб я міг йому відповісти: | Ходімо на суд разом!
- 33 Немає посередника між нами, | що поклав би на нас обох свою руку,
- 34 що відвернув би свій бич від мене, | щоб страх його не лякав мене більше.
- 35 Однак я говоритиму; я його не боюся, | бо не такий я перед самим собою.»

РОЗДІЛ: 10

«**Ж**иття моє мені набридло! | Дам волю смуткові моєму, | і говоритиму в гіркоті душі моєї.

- 2 Я скажу Богові: Не засуджуй мене! | Вкажи мені, за що зо мною правуєшся.
- 3 Чи це для тебе добре мене гнітити, | твоїх рук діло нехтувати та раді грішників сприяти?
- 4 Невже в тебе тілесні очі? | Невже ти бачиш, як людина бачить?
- 5 Чи дні твої подібні до днів людських, | роки твої, немов дні смертних,
- 6 що ти шукаєш у мене провини, ! розвідуєшся, чи є гріх у мені,
- 7 хоча й знаєш, що я не провинився, | що нікому спастися з руки твоєї?
- 8 Руки твої мене склали й сотворили, | і ти ж мене всього руйнуєш?
- 9 Згадай, благаю, що ти мене виробив, неначе глину; | і хочеш знову в порошок мене повернути.
- 10 Чи ж ти не вилив мене молоком, | не згустив мене сиром?
- 11 Ти одяг мене шкірою й тілом, | з костей і жил зіткав єси мене.
- 12 Ти дав мені життя і милість, | і твоя опіка зберегла мій дух.
- 13 Та ось що скрив ти в твоїм серці, | я знаю, що воно оце на думці в тебе:
- 14 якщо грішу, - за мною назирати | й гріха мені не відпускати.
- 15 Горе мені, як завиню! | Та хоч і правий я - не зважусь голову підняти, | я, насичений ганьбою, упоєний бідною!
- 16 Якщо я підведуся, мов лев, ти гонишся за мною | і знов показуєш на мені твою велич.
- 17 Виводиш нових свідків проти мене, | і збільшуєш твій гнів на мене: | дедалі нові лави йдуть у бій на мене.
- 18 Навіщо вивів мене з лона? | Я був би вмер, - мене не бачило б ніяке око.
- 19 Я був би, наче б мене й не було ніколи; | мене перенесли б з утроби в домовину.
- 20 Днів життя мого так мало! | Лиши мене, щоб я розвеселився трохи,
- 21 поки піду й не повернуся, | в країну темряви й смертельної тіні,
- 22 в країну смертельної тіні та безладу, | де світло, немов пільма.»

РОЗДІЛ: 11

3аговорив Цофар з Наамату й мовив:

- ² «Чи ж оте багатослів'я не знайде відповіді? | Чи ж за балакуном визнають слушність?
- ³ Чи ж твоє базікання призведе людей до мовчанки? | Глумитимешся, а ніхто тебе й не застидає?
- ⁴ Ти кажеш: Моя наука ясна, | і чистий я перед очима твоїми.
- ⁵ О, коли б Бог заговорив, | коли б він розтулив уста свої до тебе,
- ⁶ і показав тобі мудрости тайни, | що над усяке розуміння, | тоді б ти зрозумів, що Бог від тебе вимагає | менше, ніж твоя провина заслужила.
- ⁷ Чи ж можеш збагнути істоту Божу, | проникнути Вседержителя?
- ⁸ Вона висока, наче небо! Що вдієш? | Вона глибша Шеолу! Що знаєш?
- ⁹ Довша, ніж земля, її міра, | ширша, ніде море.
- ¹⁰ Коли проходить, хто його спинить? | Коли на суд поставить, хто йому заборонить?
- ¹¹ Він бо знає людей підлих; | бачить лукавство й має його на увазі.
- ¹² Тож так пустоголовий робиться розумним, | як дике осля стає свійським.
- ¹³ Якщо скеруєш твоє серце | і простягнеш руки твої до нього,
- ¹⁴ як віддалиш від твоїх рук кривду | й не даси неправді жити у твоїм наметі,
- ¹⁵ тоді напевне підведеш обличчя твоє без плями, | стоятимеш твердо, боятися не будеш.
- ¹⁶ Бо ти біду твою забудеш; | немов про воду, що сплила, ти згадуватимеш про неї.
- ¹⁷ Життя твоє буде ясніше півдня, | а темнота буде, як ранок.
- ¹⁸ Безпечний будеш, бо матимеш надію, | поглянеш навкруги й покладешся собі безпечно.
- ¹⁹ Ляжеш собі, й ніхто не смітиме тебе лякати, | і багато буде тих, що запобігатимуть у тебе ласки.
- ²⁰ А очі злих погаснуть, | для них не буде втечі; | надія їхня - чим скорш умерти!»

РОЗДІЛ: 12

3аговорив Іов і мовив:

- ² «Справді лише ви люди, | і з вами умре мудрість!
- ³ Є й у мене розум, як у вас, | нічим я від вас не гірший! | Та й хто не знає того?
- ⁴ Посмішищем ближнього зробивсь я, | що взиваю до Бога, і він відповідає; | сміховиськом - я праведний, безвинний.
- ⁵ Презирство на нещастя! - думає щасливий. | Стусана тому, який спотикнеться!
- ⁶ Шатра ж грабіжників спокійні, | і ті, що гнівлять Бога, сидять собі безпечні, | ті, що власну руку мають за бога.
- ⁷ Спитай лиш у тварин, вони тебе навчать; | у птиць небесних, і тобі сповістять;
- ⁸ або повзунів, вони тебе повчать, | і риби в морі тобі повідають!
- ⁹ Хто з усіх них не знає, | що рука Господня все це створила?
- ¹⁰ В його руці душа всього живого, | дихання кожного людського тіла.
- ¹¹ Хіба не вухо слова розрізняє?
- ¹² У сивоголових - мудрість, | у довголітніх - розум.
- ¹³ У нього премудрість і потуга, | у нього рада й розум.

- 14 Як він зруйнує, ніхто не відбудує; | як замкне когось, ніхто вже не відімкне.
- 15 Здержить води - все повисихає; | а пустить їх - розбурять землю.
- 16 У нього сила та обачність; | у нього зведений і зводитель.
- 17 Він радників босоніж відсилає | і в суддів розум відбирає.
- 18 Він знімає з царів кайдани | й оперізує їх стан мотуззям.
- 19 Він відсилає священників босоніж, | і валить могутніх.
- 20 Він проречистим рот закриває, | він забирає в старих розум.
- 21 Він виливає на вельмож презирство | й розпускає пояс сильних.
- 22 Він виявляє те, що в темряві глибоко скрилось, | виводить смертну тінь на світло.
- 23 Множить народи і їх губить, | поширює людей, а потім їх нищить.
- 24 Він відбирає розум у голів краю, | пускає їх блудити в пустині без дороги.
- 25 І вони бродять помацки у темряві без світла, | і заточуються, немов п'яні.»

РОЗДІЛ: 13

«Усе це бачило моє око, | вухо моє це чуло й зрозуміло.

- 2 Що ви знаєте, я також знаю, | нічим я від вас не гірший.
- 3 Та я бажаю говорити з Всемогутнім, | я хочу на прю з Богом стати.
- 4 Щождо вас, то ви архимники, | нездатні лікарі - усі ви!
- 5 Коли б то ви уже замовкли! | Це була б ваша мудрість.
- 6 Слухайте ж, прошу, мою скаргу, | на оборону моїх уст уважайте.
- 7 Чи задля Бога верзтимете неправду? | Чи ради нього будете плести облуду?
- 8 Чи хочете за ним тягнути? | Змагатися за Бога?
- 9 Хіба на добре воно вийде, якщо він вивідати вас захоче? | Чи ж можна з нього глузувати, як то люди з людей глузують?
- 10 Він покарає вас напевне, | коли ви потайки тягтимете за кимось.
- 11 Чи ж його велич вас не страхає, | страх перед ним на вас не нападає?
- 12 Ваші гадання - думки з попелу, | і відповіді ваші - відповіді з глини.
- 13 Замовчіть передо мною, я буду говорити, | хоч би й що мені сталось.
- 14 Я візьму моє тіло собі в зуби, | покладу мою душу собі в руку.
- 15 Навіть коли захочете мене вбити, я не здригнуся; | однак, мої вчинки перед ним я боронитиму.
- 16 Це, зрештою, було б моїм рятунком, | бо перед ним не смів би з'явитись нечестивий.
- 17 Слухайте уважно моє слово, | моя наука нехай увійде у ваші вуха.
- 18 Ось я готую мою справу; | я знаю, що я маю слушність!
- 19 Хто захоче сперечатися зо мною? | Я зараз же замовкну, готовий умерти.
- 20 Двох речей тільки не чини зо мною, | тоді я не ховатимусь від тебе!
- 21 Одверни від мене твою руку, | і нехай страх твій мене не жахає!
- 22 І тоді клич, і я відповідатиму; | або я буду говорити, а ти мені відказуй.
- 23 Скільки переступів та гріхів у мене? | Вкажи мені переступ мій і гріх мій!
- 24 Чому ховаєш вид твій | і за ворога мене вважаєш?
- 25 Хочеш злякати зірваний листочок | і за билинкою сухою гнатись?

- ²⁶ Пишеш на мене гіркий засуд | і гріхи молодости моєї мені закидаєш;
²⁷ заковуєш у колоди мої ноги, | стежки мої всі пильно назираєш, | і сліди ніг моїх рисуєш.
²⁸ Та я марнію, немов дерево трухляве, | немов одежа, що її міль переїла.»

РОЗДІЛ: 14

- «Ч**оловік, що родиться від жінки, | віком короткий і тривоги повний.
² Зростає, немов квітка, і в'яне, | і біжить тінню без упинку!
³ І на такого відкриваєш твої очі, | тягнеш на суд із собою?
⁴ Хто з нечистого може зробити чисте? | Ніхто!
⁵ Коли йому дні визначені, | число місяців його тобі відоме, | ти викреслив йому межу, якої він не переступить,
⁶ то відверни від нього твої очі, залиш його, | покіль, як той поденник, він не скінчить дня свого.
⁷ І дерево має надію; | воно, хоч зрубане, ще відродиться, | і пагінці його рости не перестануть.
⁸ Навіть як його корінь у землі постарівся, | і пень його у ґрунті струхлявів,
⁹ але, скоро воно почує воду, знов зазеленіє | і поросте галуззям, наче молоденьке.
¹⁰ А людина вмирає і лежить бездушна; | людина йде на той світ, - і де вона?
¹¹ Води зникають з моря, | ріки стають сухими, сохнуть;
¹² отак людина ляже і не встане; | покіль не щезнуть небеса, - не пробудиться, | не підведеться від сну свого.
¹³ Коли б уже ти сховав мене в Шеолі, | укрит мене, поки перейде гнів твій, | призначив мені строк -потім згадати про мене!
¹⁴ Коли хтось умре, хіба оживе знову? | Я б дожидав увесь час моєї служби, і аж поки не прийшла б для мене заміна.
¹⁵ Ти кликнув би, і я тобі відповів би, | ти прагнув би діла рук твоїх.
¹⁶ Замість, як нині, рахувати мої кроки, | ти не вважав би більше на гріх мій!
¹⁷ І запечатаний у торбинці був би мій переступ, | мою провину ти перекреслив би!
¹⁸ Та ба! Як гора падає, валиться, | і скеля зо свого місця сходить,
¹⁹ води каміння витирають, | злива змиває з землі порошок, | так ти чоловіка надію нищиш.
²⁰ Кидаєшся на нього постійно, і він зникає, | змінюєш вид його і відсилаєш.
²¹ Чи в честі його діти, він не знає, | чи в ганьбі, він не помічає.
²² Він тільки відчуває біль свого тіла, | і його душа над ним самим ридає.»

РОЗДІЛ: 15

- З**аговорив Еліфаз із Теману й мовив:
² «Хіба ж відповідає мудрий пустим знанням, | сповняє своє нутро східнім вітром,
³ сперечаючись недоречними словами, | промовами, в яких немає користи?
⁴ Ти навіть відкидаєш богобоязливість, | і касуєш побожність перед Богом.
⁵ Твоя вина навчає уста твої, | ти вибираєш бесіду лукавих,

- ⁶ тим і осуджує тебе рот твій, а не я! | І власні твої уста свідчать проти тебе.
- ⁷ Хіба ти перший з людей народився, | побачив світ перед горбами?
- ⁸ Хіба ти слухав Божої наради, | присвоїв собі мудрість?
- ⁹ Що знаєш ти, чого б ми не знали? | Що розумієш, чого б ми не розуміли?
- ¹⁰ Є сивий та старий також між нами, | що перейшов віком і твого батька.
- ¹¹ Хіба для тебе мала річ - Божа втіха | та тихе слово, сказане до тебе?
- ¹² Чого пориває тебе твоє серце? | Чому очима гордо позираєш,
- ¹³ коли звертаєш проти Бога гнів твій | і твоїм ротом верзеш такі речі?
- ¹⁴ Що таке людина, щоб була чистою? | Як бути справедливим тому, хто родиться від жінки?
- ¹⁵ Якщо й своїм святим не йме він віри, | і небеса нечисті перед його очима,
- ¹⁶ оскільки більш гидка й зіпсована людина, | що, наче воду, п'є беззаконня.
- ¹⁷ Я поясню тобі, мене послухай! | Я оповім те, що сам я бачив,
- ¹⁸ що оповідають мудрі, | не таївши нічого, за предками своїми.
- ¹⁹ Їм одним земля дана була, | і ні один чужинець не скитався між ними.
- ²⁰ Поки віку у злого - себе самого мучить; | протягом призначених гнобителеві літ
- ²¹ жажливий крик лунає у його вухах; | серед повного спокою на нього нападає грабіжник.
- ²² Не сподівається, що повернеться із п'їтьми, | і всюди меч перед собою бачить.
- ²³ Його кидають на їжу коршакові. | Він знає, що над ним біда нависла.
- ²⁴ День темряви його жахає, | нужда й тіснота на нього наслідують, | немов той цар, готовий кинутись до бою.
- ²⁵ Він здіймав свою руку проти Бога, | він хоробрував із Всемогутнім.
- ²⁶ З випростаною шиєю біг проти нього | захоронений грубими щитами.
- ²⁷ Обличчя його набрякло салом, | боки поросли жиром.
- ²⁸ Він жив у зруйнованих містах, | у домах, де ніхто більше не жив, | бо вони були готові завалитись.
- ²⁹ Не забагатіє він, розвіється його достаток, | і не простягнеться його тінь по країні.
- ³⁰ Він не втече від мороку, | вогонь спалить його ніжне галуззя, | а цвіт його обіб'є вітер.
- ³¹ Нехай не покладається на свій зріст високий, | знаємо бо, що то - марнота.
- ³² Віття його зів'яне передчасно, | його галуззя не буде зеленіти.
- ³³ Мов виноградина, він скине недоспілі грона | і, наче маслина, цвіт свій зронить.
- ³⁴ Так! Кодло нечестивого буде безплідне, | і вогонь пожере шатра продажних.
- ³⁵ Хто зачав зло, той породить нещастя; | нутро його готує злуду».

РОЗДІЛ: 16

Заговорив Іов і мовив:

- ² «Чув я багато вже такого, | гіркі з вас усіх утішители!
- ³ Чи буде край словам на вітер? | Яка біда спонукує тебе відповідати?
- ⁴ Я теж базікав би, як ви, | якби ви були на моєму місці. | Я б теж засипав вас словами, | кивав над вами б головою
- ⁵ та додавав би вам відваги моїми устами | й не перестав би рухати губами.

- 6 Та чи я говорю - не притихає біль мій, | чи мовчу - він мене не покидає.
- 7 Ось і тепер виснажив мене завидючий, | уся його ватага мені допікає.
- 8 Він устає свідком проти мене, | кидає мені ввічі клеветою.
- 9 Гнів його рве й лютує проти мене, | він скрегоче на мене зубами. | Противники мої очима блискають на мене,
- 10 роззявили на мене свою пащу, | у з'їєвазі б'ють мене по щоках, | зібравшись на мене разом.
- 11 Бог видав мене нечестивцям, | у руки безбожникам мене кинув.
- 12 Я був щасливий, та він струсив мене, | схопив мене за шию і розбив на кавалки, | прицілом собі мене поставив.
- 13 Стріли його мене навколо оточили, | він прошиває моє нутро без пощади, | він жовч мою на землю розливає.
- 14 Він пробиває в мені пролом за проломом, | мов велетень, кидається на мене.
- 15 Веретище я зшив собі на шкіру, | й обличчя своє занурив у порох.
- 16 Вид мій почервонів від плачу, | на віях моїх тінь смерти, -
- 17 хоч і нема в руках у мене насильства, | і хоч молитва моя чиста!
- 18 Земле, не закривай моєї крові, | і хай не буде місця для мого крику.
- 19 Тепер також на небі є у мене свідок, | мій оборонець на висотах.
- 20 Думки мої глибокі - мої оборонці, | і око моє ллє до Бога сльози.
- 21 О, якби чоловік міг правуватись з Богом, | як людський син із своїм ближнім!
- 22 Іще бо кілька літ, що прийдуть, | і я піду в дорогу, з якої не повернуся.»

РОЗДІЛ: 17

- «Мій дух розбитий, | дні мої погасли, | для мене залишається лише могила.
- 2 Чи не став я посміховиськом? | Чи не в гіркоті ночують мої очі?
- 3 О, поручися за мене сам перед собою! | Бо хто б ручився за мене?
- 4 Та ти позбавив розуму їхнє серце, | тому й не піднесеш їх угору.
- 5 Вони призначають здобич друзям, | тоді як очі власних дітей меркнуть.
- 6 Ти зробив мене притчею народу, | мені плюють у вічі.
- 7 В очах моїх від смутку потемніло, | і мої члени, наче тінь, виснажуються.
- 8 Дивуються над оцим праведні люди, | і невинний обурюється на безбожника.
- 9 Та праведник тримається путі своєї | і чистий руками ще більш набирає духу.
- 10 Верніться ж, усі ви, приступіте; | може, бодай одного мудрого знайду між вами!
- 11 Дні мої відпливли, думки мої розбиті! | Зідхання мого серця
- 12 з ночі день роблять, | і супроти темряви світло близько.
- 13 Чи можу сподіватись? Шеол -моя домівка! | У темряві стелю я собі постіль.
- 14 Кричу до гробу: Ти мій батько! | А до хробака: Моя сестра й моя мати!
- 15 Де ж тут моя надія? | І щастя моє. - хто його бачив?
- 16 Зійдуть у Шеол зо мною? | коли зануримося разом у порох?»

РОЗДІЛ: 18

Заговорив Білдад із Шуаху та й мовив:

- ² «І докіль будете словам ви класти перешкоди? | Будьте розумні, і тоді говоритимемо!
- ³ Чому нас уважаєш за скотину? Чому в твоїх очах ми нечисті?
- ⁴ О, ти, що у досаді душу свою роздираєш! | Чи ж задля тебе земля має опустіти? | Чи скелі пересунуться зо свого місця?
- ⁵ Таж у безбожника погасне світло, | полум'я його не буде більше блищати.
- ⁶ Стемніє світло в наметі його, | і погасне над ним його світич.
- ⁷ Бадьорий хід його ослабне, | його повалить власний намір.
- ⁸ Він ускочить у сітку власними ногами | і над сильцем буде ходити.
- ⁹ Пута впіймають його ноги, | петля буде тримати його цупко.
- ¹⁰ На землі сховане йому сильце | і пастка для нього на стежці.
- ¹¹ Навколо страхи його лякають, | слідом за ним женуться.
- ¹² Він голодує у своїх достатках, | і нещастя стоїть у нього збоку.
- ¹³ Недуга роз'їдає його шкіру, | і перворідний смерти гризе його члени.
- ¹⁴ З намету, де він був безпечний, його виривають | і до царя страхів тягнуть.
- ¹⁵ Ти можеш жити в його наметі, що не його вже, | і посипають сіркою його домівку.
- ¹⁶ Внизу його коріння засихає, | угорі ж його гілляки в'януть.
- ¹⁷ Пам'ять про нього з землі щезає, | і немає його імени в околиці.
- ¹⁸ Його зо світла в пільму зіштовхують, | його зо світу проганяють.
- ¹⁹ Ні внуків, ні нащадків він не матиме в народі; | ані душі живої у своїх оселях.
- ²⁰ Захід жахнеться над його нещастям, | а схід пройметься страхом.
- ²¹ Отакі житла нечестивця, | отаке місце того, хто не знає Бога!»

РОЗДІЛ: 19

Заговорив Іов і мовив:

- ² «Докіль ви будете смутити мою душу, | промовами, мене пригноблювати?
- ³ Оце вже десять раз мене ви образили, | і не стидаєтесь мене зневажати.
- ⁴ Коли я справді завинив, | то провина моя на мені зостанеться.
- ⁵ Коли вам справді любо величатись надо мною | та закидати мені мою ганьбу,
- ⁶ то знайте, що Бог мене придавив, | обвів мене навколо сіткою своєю.
- ⁷ Як закричу: Насилля! - ніхто не чує; | коли закличу - немає суду!
- ⁸ Загородив мені дорогу, перейти не можу; | і на стежки мої поклав пільму.
- ⁹ Здер з мене мою славу, | вінець ізняв з голови у мене.
- ¹⁰ Руйнує мене навкруги, я пропадаю; | неначе дерево, надію в мене вириває.
- ¹¹ Палає гнівом проти мене, | за ворога собі вважає.
- ¹² Його загони купою прибули, | насипали дорогу проти мене | й облягли кругом намет мій.
- ¹³ Братів моїх він віддалив від мене, | і мої знайомі відчужилися від мене.
- ¹⁴ Близькі мої ізникли, | друзі мої мене забули,
- ¹⁵ Мої домашні й мої слугині мене вважають за чужинця, | я зайдою в їхніх очах зробився.

- 16 Кличу мого слугу - не відповідає, | хоч я і власними устами його прошу.
17 Жінка моя гидує моїм подихом, | я став гидким синам мого лона,
18 а й малі діти мене зневажають. | Як підведусь, вони глузують з мене.
19 Гордують мною усі мої найсердечніші друзі; | а ті, що я любив, обернулись проти мене.
20 Тіло у мене згнило в моїй шкірі, | а кості мої вистають з-під шкіри, як зуби.
21 Змилуйтеся, змилуйтеся надо мною, мої друзі, | бо рука Божа мене доторкнулась!
22 Чому, як Бог, женетесь за мною, | не насичуєтесь моїм тілом?
23 О, якби мої слова були записані, | якби вони були вириті на міді!
24 Різцем залізним і олив'яним | видовбані у скелі повіки!
25 Я знаю - Захисник мій живе, | і останнім він устане над порохом.
26 Позбавлений навіть шкіри, я встану; | і в моїм тілі побачу Бога.
27 Я сам його узрю, очі мої побачать, | а не хтось інший; | серце у мене в грудях ние!
28 Якщо ви мислите: За що б нам його переслідувати, | яку зачіпку знайти нам на нього? -
29 то бійтеся меча для себе, | бо гнів проти провин палає, | щоб знали, що суд буде.»

РОЗДІЛ: 20

Заговорив Цофар з Наамату й мовив:

- 2 «Думки мої спонукують мене відповідати, | та й неспокій той, що в мені.
3 Я вислухав докір, для мене образливий, | але мій розум шепоче, що маю відповісти.
4 Чи ти не знаєш, що від віків, | з того часу, коли постала на землі людина,
5 веселощі безбожного короткі | і радість нечестивого хвилева?
6 Навіть якби під небеса піднявся він зростом, | і голова його сягала аж до хмари,
7 мов привид, пропаде навіки. | Хто його бачив, питатиметься: Де він?
8 Він зникне, наче сон, його не знайдуть більше, | немов нічна мара, він щезне.
9 Око, що бачило його, не бачитиме його ніколи, | і не вглядить його вже більш його оселя.
10 Діти його відшкодують убогих, | руки його повернуть назад його багатство.
11 Кості його повні юнацького запалу, | але він разом з ним ляже в порох.
12 А коли зло було йому солодке в роті, | і він ховав його у себе під язиком,
13 беріг його, не покидав його, | тримав його під піднебінням,
14 то їжа ця в його нутрі зіпсується, | отрутою гадючою візьметься в його нутрощах.
15 Він виблює добро, що був проглинув; | Бог вирве його з живота у нього.
16 Отруту ссав гадючу - | його уб'є язик зміюки!
17 Він не вздріє вже річок олії, | ані потоків меду й молока.
18 Трудом набуте поверне, проковтнути не зможе; | плодом свого прибутку не буде радіти.
19 Бо він гнобив і покидав убогих, | пограбував дім, замість його будувати.
20 Бо черево його не відало наситу, | від його скупощів не можна було врятуватись.
21 Від його ненажерства ніхто не міг спастися; | тим то і не буде тривким його щастя.
22 У повноті достатків йому стане тісно, | всяке нещастя впаде на нього.

- ²³ Саме коли він наповнятиме живіт свій, | Бог зішле на нього жар свого гніву, |
пустить дощем на його тіло стріли.
- ²⁴ Якщо ухилиться від зброї із заліза, | то його прошиє лук мосяжний.
- ²⁵ Стріла пройде йому навиліт через спину, | крізь жовч його пройде спис блискучий; |
великий жах упаде на нього!
- ²⁶ Тьма-тьменна таємно для нього уготована. | Вогонь, що ніхто не роздмухав,
пожере його; | він знищить і те, що лишиться в його наметі.
- ²⁷ Небо відкриє його несправедливість | і земля встане проти нього.
- ²⁸ Його домівку змиє повінь, | що розіллється в день Божого гніву,
- ²⁹ Ось яка доля грішника від Бога, | спадщина, що випаде йому від Бога.»

РОЗДІЛ: 21

Заговорив Іов і мовив:

- ² «Вважайте, слухавши, на моє слово, | і нехай воно втішить вас.
- ³ Стерпите мене, я буду говорити; | як виговорюся - насміхайтесь.
- ⁴ Чи ж то на людину моя скарга? | Як тут не бути нетерплячим?
- ⁵ Вважайте ж мені: ви вжахнетесь, | затулите рукою уста ваші.
- ⁶ Я сам, коли подумаю про те, здригаюсь, | і моє тіло охоплює тремтіння.
- ⁷ Чому живуть оті нечестиві, | старіються та й ще багатіють?
- ⁸ Їхні діти гараздують перед ними, | нащадки їхні ростуть у них перед очима.
- ⁹ Домівки їхні від страху безпечні, | і бича Божого нема над ними.
- ¹⁰ Їхній бик запліднює, не знемагає; | корова їхня телиться, не скидає.
- ¹¹ Вони пускають бігати дітей своїх, мов овець, | й малеча їхня гарцює.
- ¹² Виспівують під бубон та під цитру, | і веселяться під сопілки голос.
- ¹³ Проводять дні свої у щасті, | і сходять до Шеолу в мирі.
- ¹⁴ А, проте, Богові казали: „Відступи від нас! | Доріг твоїх не хочемо ми знати!
- ¹⁵ Що він таке, отой Всемогутній, щоб нам йому служити? | І що за користь нам його
благати?"
- ¹⁶ Чи ж їхнє щастя не в них у руках? | Чи ж рада злих від нього не далека?
- ¹⁷ Чи, може, світло у безбожних раз-у-раз гасне | і падає на них нещастя? | Чи часто у
своєму гніві він їх губить,
- ¹⁸ так, що вони стають, немов солома перед вітром, | немов полова, що її здійсмає
вихор?
- ¹⁹ А, може, Бог зберігає його кару для його дітей? | Ні! Нехай відплатить йому
самому, щоб сам теє віддав!
- ²⁰ Нехай побачить власними очима своє горе, | і з гніву Всемогутнього хай вип'є!
- ²¹ Яка йому журба про дім свій після нього, | коли число місяців у нього пораховане?
- ²² Чи то ж нам Бога знання вчити, | коли він судить щонайвищих?
- ²³ Один умирає повний сили, | повнотою щасливий та безпечний.
- ²⁴ Стегна у нього повні ситі, | кості його набиті шпигом.
- ²⁵ А другий умирає наболілою душею, | не скуштувавши щастя.
- ²⁶ Разом лягають у порох, | їх черва вкриває!
- ²⁷ Я знаю добре думки ваші | та замисли, що проти мене куєте.

- 28 Ви кажете: Де дім вельможі? | Де намет, що грішники у ньому жили?
- 29 Хіба ви не питали тих, що у світах бували, | над досвідом їхнім не розмишляли,
- 30 що в день біди лихий щаджен буває, | що у день гніву він веселий?
- 31 Хто йому закине його поведінку ввічі, | і те, що він накоїв, хто йому відплатить?
- 32 Коли ж його внесуть на цвинтар, | над гробом своїм він чатує.
- 33 Скиби землі йому солодкі. | За ним ідуть усі люди, а перед ним - нема й ліку!
- 34 Що вони варті, ваші втіхи марні? | Таж відповіді ваші - лиш омана!»

РОЗДІЛ: 22

Заговорив Еліфаз із Теману й мовив:

- 2 «Чи ж може людина Богові бути корисна, | якщо сам собі мудрий приносить користь!
- 3 Що Всемогутній має з того, що ти справедливий? | Який йому прибуток з того, що твої дороги досконалі?
- 4 Чи може він тебе карає за твою побожність, | іде на суд із тобою?
- 5 Чи ж не за те, що злоба твоя превелика, | і що переступам твоїм нема краю?
- 6 Видно, ти брав з братів твоїх заклади за дрібницю, | здирав одержу з голих.
- 7 Спраглому не давав єси води напитись, | голодному відмовляв єси хліба.
- 8 Кожному сильному - була земля, | а прихильники твої заселявали її.
- 9 Ти відсилав удовиць із порожніми руками, | ламав сиротам руки!
- 10 Тим то навколо тебе сіті, | і страх тебе лякає раптово.
- 11 Світло тобі потемніло, ти вже не бачиш, | і повинь вод тебе вкриває.
- 12 Чи ж: Бог не наверху в небі? | Поглянь на зорі вгору, як вони високо!
- 13 Ти кажеш сам до себе: Що Бог знає? | Хіба він крізь чорну хмару судить?
- 14 Хмари йому завіса, він не бачить; | він небесним обрієм походить.
- 15 Хочеш триматись одвічної дороги, | яку топтали люди беззаконні,
- 16 що були схоплені передчасно, | коли ріка підмила їхні основи?
- 17 Які до Бога говорили: Одступи од нас! | Що, мовляв, нам Всемогутній зробить?
- 18 Таж він наповнював їхні дома щастям, у той час, як думка злих його цуралась.
- 19 Бачать те праведники і радіють, | невинний із них сміється:
- 20 Хіба не пропав їхній статок? | Чи не пожер вогонь їхні рештки?
- 21 Тож помирися з ним, зроби угоду, | і твоє щастя повернеться до тебе!
- 22 Прийми з уст його науку. | Вклади його слова собі до серця.
- 23 Як до Всесильного ти звернешся покірно, | як віддалиш несправедливість від намету твого,
- 24 золото вважатимеш за порошок, | оте офірське - за рінь із ручаїв.
- 25 Всесильний буде твоїм скарбом, | брусками срібла у тебе!
- 26 Тоді ти будеш радуватися Всесильним | і підведеш обличчя твоє до Бога.
- 27 Помолишся до нього, і він тебе почує, | і ти виконаєш твої обітниці.
- 28 Все, що задумаєш, тобі поталанить, | і над дорогами твоїми засяє світло,

²⁹ бо він принизить того, хто несеться вгору, | а смиренний очима буде в нього врятований.

³⁰ Безвинного він визволяє, | ти чистотою рук твоїх спасешся.»

РОЗДІЛ: 23

Заговорив Іов і мовив:

² «Сьогодні знову гірка моя скарга, | його тяжка рука у мене стогін виринає.

³ Коли б я знав, де його знайти | щоб досягнути до його престолу!

⁴ Я впорядив би перед ним розправу, | наповнив би доводами мої уста.

⁵ Я збагнув би слова відповіді до мене, | я зрозумів би, що він мені сказав би!

⁶ Чи сперечався б він на повну силу зо мною? | О ні! Він би тільки до мене прислухався.

⁷ Тоді з ним праведник став би на прю, | і я звільнився б від судді мого назавжди!

⁸ Та як піду на схід - його немає, | на захід - його не помічаю.

⁹ На півночі його шукаю - не бачу, | повернуся на південь - не виджу.

¹⁰ Він знає мою путь і мою зупинку; | нехай же мене випробує: як золото, я вийду.

¹¹ Моя нога його сліду трималась; | путі його я пильнував, не відхилявся.

¹² Від заповіді уст його не відступав я, | накази уст його ховав у себе в грудях.

¹³ Призначить він щось, - хто назад поверне? | Чого він забажає, те й зробить.

¹⁴ Виконує бо свою постанову, | а й ще багато іншого, що в ньому існує.

¹⁵ Тому я перед ним жахаюсь, | подумаю - і його лякаюсь.

¹⁶ Бог зламав мій дух, | і налякав мене Всесильний.

¹⁷ Бож не від темряви я гину, | і не від пітьми, що вкрила вид мій.»

РОЗДІЛ: 24

«Чому Всемогутній не затаїв часи, | а ті, що його знають, днів його не бачать?

² Безбожники пересувають межі, | отару й чабана займають.

³ Відводять осла в сиротини, | беруть у заклад вола вдовиці.

⁴ Убогі поступаються з дороги, | усі пригноблені в краю мусять від них ховатись.

⁵ Мов дикі осли в пустині, | вони виходять на роботу, | шукаючи заподливно їжі, а ввечорі - немає дітям хліба.

⁶ Жнуть на чужому полі, | виноград грішника збирають.

⁷ Голі вони ночують, без одежі, | не мають чим накритись, коли холодно.

⁸ В горах на дощі мокнуть, | за браком сховку туляться до скелі!

⁹ Сиріт від грудей відривають, | беруть у заклад дитину в бідних.

¹⁰ Голі блукають, без одежі, | і голодні зносять снопи.

¹¹ Вичавлюють між мурами олію, | спрагли, топчуть виноград у точилі.

¹² З міста чути людей стогін, | душа смертельно поранених кличе на допомогу, | та Бог не чує їхньої молитви!

¹³ Є поміж ними й вороги світла, | які шляхів його не знають, | стежками його не простують.

¹⁴ Удосвіта стає убивник, | убиває бідного й сіромаху, | вночі бродить злодюга.

- ¹⁵ Око перелюбця пильнує, коли смеркне. | Він думає: Ніхто мене не бачить, | і кладе собі на вид запинало.
- ¹⁶ В пільмі підкопують домівки, | а вдень замикаються, | не знають світла.
- ¹⁷ Тінь смерти то для всіх них ранок; | коли ж він зійде, жах їх огортає.
- ¹⁸ Вони від дня втікають; | маєтність їх на землі проклята, | в їх виноградниках не завертає виноградар.
- ¹⁹ Посуха й спека пожирає сніжну воду - | так грішника Шеол хапає.
- ²⁰ Утроба, що його родила, його забуває, | черва собі солодко ним пасеться, | не згадується більше його ім'я; | так кривда, неначе деревина, ломиться.
- ²¹ Він чинив зло безплідній, що не родить; | він не чинив добра вдовиці!
- ²² Та той силою своєю хапає дужих, | встає, і він життя непевний.
- ²³ Забезпечує його й дає опору, | та Господні очі за його путями стежать.
- ²⁴ Вони ледь-ледь піднесуться, - і вже в'януть, | немов зірвана мальвія, | немов головки колосків зів'ялих.
- ²⁵ А як воно не так, то хто мене спростує, | на ніщо оберне мою мову?»

РОЗДІЛ: 25

Заговорив Білдад із Шуаху і мовив:

- ² «У нього влада й страшна потуга: | він творить мир у себе на висотах.
- ³ Хіба полкам його є лічба? | І над ким він не виставляє чати своєї?
- ⁴ І як людині бути праведною перед Богом? | Як бути чистим тому, хто родивсь від жінки?
- ⁵ Коли навіть місяць не світить, | і зорі не чисті перед очима в нього;
- ⁶ то що вже людина - хробак той, | і людини син - червяк той!»

РОЗДІЛ: 26

Заговорив Іов і мовив:

- ² «Ой, як ти допоміг тому. що без сили, | підтримав слабу руку!
- ³ Що ж то за раду ти дав тому, хто мудрости не має, | й що за велику виявив ти обачність!
- ⁴ Кому ти говорив оту промову? | І чий дух вийшов із тебе?
- ⁵ Тіні померлих трясуться під землею; | води й усе, що в них живе, боїться.
- ⁶ Голий перед ним Шеол, | і Аваддон - відкритий!
- ⁷ Він розіп'яв над порожнечою північ, | він на нічому повісив землю.
- ⁸ Він замикає води у своїх хмарах, | і оболок не розсідається під ними.
- ⁹ Він місяцеві у повні вид закриває, | він простягає над ним свою хмару.
- ¹⁰ Він накреслив круг над водами | аж до межі між світлом та темнотою.
- ¹¹ Стовпи небес трясуться, | і остовпілі лякаються його погрози.
- ¹² Силою своєю він утихомирив море, | і своїм розумом розбив Рагава.
- ¹³ Дух його прояснив небо, | рука його прошила в'юнкого змія.
- ¹⁴ Усе ж це - зверхній вигляд його діл, | а ми лиш чуємо слабкий їх відгомін! | А хто ж би зміг збагнути силу його гromу?»

РОЗДІЛ: 27

І повів Іов далі свою мову, кажучи:

- ² «Клянуся Богом, що позбавив мене права, | і Всесильним, що напоїв гіркотою душу мою!
- ³ Покіль мій дух у мені, | і Божий подих у моїх ніздрях,
- ⁴ мої уста не говоритимуть неправди, брехні язик мій не промовить.
- ⁵ Не бувати тому, щоб я та визнав за вами слухність! | Покіль не вмру, я досконалости моєї не зречуся.
- ⁶ Триматимусь моєї правди, я її не облишу. | Совість моя ні одним моїм днем мені не докоряє!
- ⁷ Нехай з моїм ворогом буде як з безбожником, | а з тим, хто встає проти мене - як з беззаконником!
- ⁸ Яку безбожний має надію, коли молиться, | коли підносить душу свою до Бога?
- ⁹ Чи ж вислухає Бог його взивання, | коли прийде на нього нужда?
- ¹⁰ Чи буде відрадою йому Всесильний? | Чи буде прикликати Бога повсякчасно?
- ¹¹ Я пояснюю вам поведінку Божу, | я не таю Всесильного задумів.
- ¹² А якщо усі ви те бачили самі, | то чого марнотою пустословите?
- ¹³ Ось яка злій людині від Бога доля, | й участь, що від Всесильного насильникові випадає!
- ¹⁴ Як матиме синів багато, під меч підуть; | і його потомки не будуть мати досита хліба.
- ¹⁵ Тих, що зостануться по ньому, мор забере до гробу, | їхні вдови плакати по них не будуть.
- ¹⁶ Хоч він і назбирає, немов пилу, срібла, | й одежі, мов болота, наскладає,
- ¹⁷ з наскладаного праведник буде вдягатись, | срібло наслідує невинний.
- ¹⁸ Він будував дім собі, немов гніздечко; | немов курінь, що робить собі сторож.
- ¹⁹ Багатим ляже, та востанне; | відкриває очі: нічого більш немає!
- ²⁰ Удень прийде страх на нього, | а вночі вхопить його буря.
- ²¹ Його підійме східній вітер, і геть піде; | він вихопить його із його місця.
- ²² На нього непощадно кидатимуть камінням, | від караючої руки він утік би радо.
- ²³ Над ним плескатимуть у долоні; | де б він тільки був, його висвистуватимуть.»

РОЗДІЛ: 28

«Срібло має жилу початкову, | золото - також місце, де його очищують.

- ² Залізо з землі добувають, | розтоплений камінь стає міддю.
- ³ Людина кладе край пітьмі, | розшукує до крайньої межі | - каміння темне, чорне.
- ⁴ Люди з світлом пробивають копальню, | де стопи не залишили пам'яті, | - зависають на далекому відлюдді.
- ⁵ Земля, що з неї хліб родиться, | під сподом, мов вогнем, розрита: -
- ⁶ місце сафірового каміння | та золотого порошу.
- ⁷ Стежки туди не знає хижа птиця, | і око яструба її не бачить.
- ⁸ Її не топчуть звірі дикі, | лев по ній не проходить!

- ⁹ Людина на кремінь кладе свою руку, | перевертає шкереберть гори.
- ¹⁰ У скелях прорубує рови, | усе дорогоцінне бачить його око.
- ¹¹ Досліджує джерела рік, | виносить сховане на світло.
- ¹² А мудрість звідкіля береться? | Де розумові місце?
- ¹³ Ніяка людина її путі не знає, | і не знайти її в землі живих.
- ¹⁴ Безодня каже: Вона не в мені! | Та й море мовить: Не у мене!
- ¹⁵ Її й за щире золото не придбати, | ані сріблом її не можна оцінити.
- ¹⁶ Її не можна оцінити золотом офірським, | ані оніксом дорогоцінним, ані сафіром.
- ¹⁷ Ні золото, ні скло не можуть порівнятися з нею; | її не виміняти за щирозлотний посуд.
- ¹⁸ А про коралі та кристаль і згадувати нічого! | Здобувати мудрість важче, ніж перли.
- ¹⁹ Їй не рівня топаз етіопський, | ні щирим золотом її не оцінити!
- ²⁰ Звідкіль, отже, береться мудрість? Де розумові місце?
- ²¹ Вона від зору всього живого скрита, | і схована від птиць небесних.
- ²² Погибель і смерть кажуть: | До наших вух дійшла про неї чутка, -
- ²³ але лиш Бог до неї знає стежку, | він знає її місце.
- ²⁴ Бо він аж на край світу бачить, | на все, що є під небом, поглядає.
- ²⁵ Коли він призначав вагу вітрові | і давав міру водам,
- ²⁶ коли встановлював закон дощеві, | дорогу гуркотові грому, -
- ²⁷ тоді її угледів, облічив, | усталив її, добре її розслідивши.
- ²⁸ А людині сказав: Страх перед Господом - це мудрість, | берегтися зла - це розум!»

РОЗДІЛ: 29

І повів Іов далі свою мову і сказав:

- ² «О, коли б я був такий, як за місяців колишніх, | як за тих днів, коли Бог мене хоронив був,
- ³ коли над головою в мене сяяв його світич, | коли при його світлі я ходив у півні!
- ⁴ Такий, як за днів осени моєї, | коли Бог вітав над моїм наметом,
- ⁵ коли Всевишній був іще зо мною | і круг мене були мої діти;
- ⁶ коли у молоці купались мої ноги, | і скеля точила потоками олію!
- ⁷ Як я, було, виходив до брами в місті, | встановлював мій ослін на майдані,
- ⁸ хлопці, зобачивши мене, ніяковіли, | старі ж уставали - і залишалися стояти.
- ⁹ Вельможі стримувались від розмови, | на уста клали собі руку.
- ¹⁰ І голос старшин тихнув, | язик їхній прилипав до піднебіння.
- ¹¹ Вуха, що мене чуло, мене хвалило; | око, що мене бачило, свідчило про мене.
- ¹² Я бо рятував убогого, що кликав, | і сироту, й того, кому ніхто не допомагає.
- ¹³ Хто гинув, того благословення сходило на мене, | і серцю вдовиці я давав відраду.
- ¹⁴ Я одягавсь у справедливість, і вона вдягалась у мене; | право моє було, мов мантия і корона.
- ¹⁵ Я був сліпому оком, | кульгавому я був ногами!
- ¹⁶ Я батьком був для вбогих, | я розглядав невідомого справу.
- ¹⁷ Я торощив щелепи злому, | з зубів у нього виривав здобич.

- 18 Я думав собі: Умру старим! | Днів моїх, як піску, буде багато.
- 19 Мій корінь буде при воді відкритий, | роса у мене на галуззі заночує.
- 20 Слава моя завжди буде відновляться, | лук мій зміцніє в руці у мене.
- 21 Вони мене слухали уважно | -замовкали, коли я їм радив.
- 22 По моїй мові не говорили більше, | - крапля по краплі спадало на них моє слово.
- 23 Вони, мов на дощ, на мене чекали, | і розтуляли рот свій, мов на дощ пізній.
- 24 Усміхнусь, було, до них, коли вони зневіряться, | - веселости з мого обличчя не проганяли.
- 25 Я призначав дорогу їм, я був їм головою. | Я жив, неначе цар при війську; | куди б я їх тільки вів, - ішли за мною.»

РОЗДІЛ: 30

- «**А** тепер глузують з мене менші віком від мене, | яких батьками я нехтував занадто, | щоб їх поставити нарівні з псами в моїй кошарі.
- 2 Ба й сила рук їхніх навіщо була б мені здалася? | Міць їхня ж цілковито заниділа.
- 3 З-за браку страви та страшного голоду | вони гризли у степу коріння; | їхня мати - пуста та пустиня.
- 4 Вони мальвію й листя на кущах збирали, | коріння з дроку - це хліб їхній.
- 5 Їх із громади проганяли, | на них гукали, наче на злодіїв.
- 6 Вони жили у байраках при потоках, | у земних печерах та по скелях.
- 7 Вони ревіли поміж кущами, | під будяками тулилися в купу.
- 8 Рід упосліджених, нащадки безіменних, | вигнані з землі!
- 9 І нині я став їхньою піснею, | зробився байкою їхньою!
- 10 Вони гидують мною, тікають геть від мене, | не стримуються мені плювати в вічі.
- 11 Що він розв'язав мій мотуз і мене понизив, | то вони розгнздуються передо мною.
- 12 Праворуч від мене підводиться ота наволоч, | у петлю спрямовує мої ноги | і вимощує путь свою згубну проти мене.
- 13 Вони зіпсували мені стежку на мою погибель; | вони деруться догори, ніхто їх не спиняє.
- 14 Мов крізь пролом широкий, прибувають, | викочуються з-під руїн.
- 15 Великий страх напав на мене, | вітром розвіялася моя гідність, | і щастя моє зникло, немов хмара.
- 16 І душа моя нині ниє в мені, | дні смутку мене посіли.
- 17 Уночі крутить мені у костях, | жили мої не дають мені спочити.
- 18 Він потужно схопив мене за одержу, | мов би коміром кереї моєї зашморгнув мене,
- 19 кинув мене в болото, | і я взявся попелом та пилом.
- 20 Кричу до тебе, та ти мені не відповідаєш; | встаю - та ти до мене уваги не прихиляєш.
- 21 Став еси до мене жорстоким, | твоєю сильною рукою мене бичуєш.
- 22 Здіймаєш мене вітром летіти, | в бурі спускаєш мене вниз водою.
- 23 Знаю, що ти ведеш мене до смерті, | дому, де збираються всі живучі.
- 24 Але я не здіймав руки на сіромаху, | як він кричав до мене у своєму горі.
- 25 Чи ж я не плакав над тим, кому живеться тяжко? | Чи ж моє серце до бідного не

мало жалю?

26 Я сподівався щастя - і прийшло лихо; | я чекав світла - і наступила пітьма!

27 Нутро моє кипить, не угаває: | дні смутку надійшли на мене.

28 Ввесь ходжу почорнілий, без сонця; | встаю, кричу серед громади.

29 Братом зробився я шакалам, | і приятелем струсям.

30 Шкіра на мені почорніла, | кості мої горять від жару.

31 Цитра моя голосить, | сопілка моя плаче.»

РОЗДІЛ: 31

«Я вчинив умову з моїми очима, | щоб на дівицю й не дивились!

2 І яка доля з висоти від Бога? | Яка спадщина від Всесильного з неба?

3 Чи ж не погибель для безбожних? | Чи ж не нещастя лиходіям?

4 Чи ж він доріг моїх не бачить? | Чи ж він не лічить усіх моїх кроків?

5 Чи ж я ходив колись у неправді? | Чи мої ноги бігли за обманом?

6 Хай мене зважить на вазі правдивій, | хай розпізнає Бог мою невинність!

7 Коли ж мій крок схибив з дороги, | і моє серце ходило слідом за очима, | коли до рук моїх прилипла якась пляма,

8 то хай я сію, а їсть хтось інший, | і пагінці мої хай будуть вирвані з корінням!

9 А коли якась жінка звела моє серце, | коли я робив засідку під дверима мого ближнього, -

10 то нехай моя жінка для другого меле, | інші нехай злягають з нею!

11 Бо це безславний вчинок; | переступ, що під суд підпадає,

12 вогонь, що пожирає до загуби, | що ввесь мій урожай нищить дощенту.

13 Якщо я правом мого раба легковажив | чи рабині, як вони правувалися зо мною,

14 то що чинитиму, коли Бог устане | та розслідить? Що йому відповім я?

15 Хіба не той, що створив мене, створив і його в лоні? | Хіба ж не той самий сотворив нас в утробі?

16 Хіба відмовляв я злиденним того, чого вони бажали, | або тьмарив очі вдовиці?

17 Хіба я сам з'їдав мій шматок хліба? | Хіба не їв його й сиротина?

18 Таж я з мого дитинства плекав її, неначе батько, | водив її вже з лона матері моєї!

19 Коли я бачив бідолаху без одежі, | чи злидаря, який не мав чим укритись,

20 хіба мене не благословляли його стегна? | Хіба він вовною з моїх овець не грівся?

21 А коли на сироту здіймав я руку, | бо бачив оборонця мого в брамі, -

22 то хай відпаде в мене від плеча моє рамено, | і хай моя рука відломиться від ліктя!

23 Бо страх Божий упав би на мене, | і перед величчю його не міг би я устоятись!

24 Коли б на золото я покладав свою надію, | коли б до щирого золота казав: Ти - моя безпека,

25 коли б я тішився моїм великим статком, | рукою моєю багато назбиравши,

26 коли б дививсь на сонце, як воно сяє, | та як пливе велично місяць,

27 і тайкома пускав моє серце зблудити, | і цілував устами мою руку, -

28 це теж був би тяжкий переступ, | бо я б відрікався Бога, що на небі.

29 Чи я радів з нещастя мого супротивника? | Чи веселився, як його спіткало лихо, -

30 я, що устам моїм не дозволяв грішити, | домагаючись його життя з прокльоном?

- 31 Хіба челядь мого шатра не говорила: | Кого ж він не наситив м'ясом?
- 32 Чужинець не спав ніколи на вулиці, | перехожому я відчиняв мої двері.
- 33 Чи ж я ховав, як то звичайно люди, мої переступи, | скривав у грудях мої хиби,
- 34 боявся бо великої юрби, | лякався погорди кривих, і тому мовчав й не наважився
підійти до дверей?
- 35 О, коли б уже хтось та мене переслухав! | Ось мій знак! Хай відповість мені
Всесильний!
- 36 Щождо книги, що написав мій позивайло, | то я носитиму її на плечах у себе, | я
покладу її, немов вінець, на себе.
- 37 Я виявлю йому всі мої кроки; | неначе князь, я наближусь до нього!
- 38 Якщо кричало проти мене моє поле, | і разом з ним плакали його борозни,
- 39 бо я його врожай з'їдав без грошей, | смутив життя його робітників, -
- 40 то хай замість пшениці вродить будяки, | замість ячменю - бур'ян!»

РОЗДІЛ: 32

- Я**к ті три мужі перестали відповідати Іовові, тому що він уважав себе праведним у
своїх очах,
- 2 тоді запалав гнівом Елігу, син Баракхела з Бузу, з родини Рама. А запалав він гнівом
на Іова за те, що Іов виправдовував себе радше, ніж Бога.
- 3 На трьох же його друзів запалав він гнівом за те, що вони не знайшли ніякої більш
відповіді, а все ж засудили Іова.
- 4 Отже, Елігу ждав був, поки вони говорили з Іовом, бо вони були старші від нього
віком.
- 5 Як же Елігу побачив, що в устах трьох мужів не було більш ніякої відповіді, запалав
гнівом,
- 6 От і озвався Елігу, син Баракхела з Бузу, й мовив: «Я молодий віком, а ви старі вже, |
тому я наляканий, боявся | висловити вам мою думку.
- 7 Я собі думав: Хай дні говорять, | і літа многі хай покажуть мудрість!
- 8 То Божий дух у людині, | Всесильного надхнення їх урозумляє.
- 9 Не ті, що мають багато літ, уже й мудрі, | і не старі вже й розуміють правду.
- 10 Тому й кажу: Мене послухай! | Оповіщу і я, що знаю!
- 11 Ось я чекав слів ваших, | вслуховувався у ваші міркування. | Тоді, як ви шукали
слів,
- 12 я пильно уважав на вас, | і ось ніхто Іовові не перечить, | ніхто з вас не відповідає
на його промови.
- 13 Тож не кажіть: Ми знайшли мудрість; | Бог нас навчає, не людина!
- 14 Тому я не так сперечатися буду, | я відповім йому не вашими словами.
- 15 Збентежені, не відповідали більше, | слів їм забракло.
- 16 І я чекав; але що не говорять, | що стоять і не відповідають більше, -
- 17 то відповім і я по змозі, | оповіщу і я, що знаю.
- 18 Повний бо слів я, | мене спонукує дух усередині.
- 19 Нутро моє, немов вино без стоку, | що нові міхи розриває.

- ²⁰ Я виговорюсь, легше мені стане; | розтулю мого рота й відкажу.
²¹ Я не зважатиму ні на чию особу, | лестити не буду нікому;
²² лестити бо й не вмію: | інакше бо умить мене вбив би Творець мій.»

РОЗДІЛ: 33

- «Т**ож вислухай, о Іове, мою мову, | вважай на кожне моє слово.
² Оце уста мої я розтулюю, язик мій промовляє у гортані!
³ Серце моє повторить слова мудрі, | уста мої промовлять чисту правду.
⁴ Дух Божий творив мене, | і подув Всесильного мене оживлює.
⁵ Відказуй мені, коли можеш; | готуйся, стань проти мене!
⁶ Ось я, як ти, у Бога, | - теж утворений із глини.
⁷ Тим страх передо мною не буде тебе лякати, | моя рука не буде тяжіти над тобою.
⁸ Ти промовляв до вух моїх, | і голос я вчув твоїх слів:
⁹ Я чистий, без провини; | я бездоганний, вини в мені немає;
¹⁰ він же зачіпки шукає на мене, | за ворога собі мене вважає,
¹¹ ноги мої заковує в кайдани, | й усі кроки мої назирає!
¹² От у цьому, я відповім тобі, що ти слухности не маєш, | бо Бог є більший від людини.
¹³ Чого тобі на нього нарікати, що на всі твої слова він не відповідає?
¹⁴ Бог скаже раз, скаже й двічі, | та на те не вважають.
¹⁵ У сні, у нічному видінні, | коли глибокий сон на людей наводить, | коли вони на ліжку засинають,
¹⁶ тоді розтулює він людям вухо | і втискає свою пересторогу,
¹⁷ щоб відвернути людину від якогось вчинку, | щоб від гордині мужа уберегти,
¹⁸ щоб душу його зберегти від Ями, | життя його від переходу підземеллям.
¹⁹ Бог його напоумлює хворобою на ложі | та безнастанним болем його костей,
²⁰ тож він відвертається від хліба, | й душа його від улюбленої страви.
²¹ Тіло його очевидячки марніє, | самі лиш кості видно.
²² Душа його зближається до Ями, | життя його - до місця, де померлі.
²³ Добре, коли є в когось ангел, | один на тисячу заступник, | щоб людині вказати її обов'язок,
²⁴ та змилюватись над ним і сказати: | „Звільни його, нехай не сходить в Яму! | Я знайшов бо викуп за його душу!"
²⁵ Тіло його тоді стає свіжішим, ніж в юнака, | і він повертається знов до днів молодечих.
²⁶ До Бога молиться, і Бог його приймає, | і з радістю він дивиться на нього, | повертає йому його справедливість.
²⁷ І тоді той співає прилюдно й промовляє: | Згрішив я, кривду заподіяв, | та Бог не відплатив мені тим самим;
²⁸ він звільнив мою душу від переходу через Яму, | життя моє світ бачить.
²⁹ Отак усе оце творить Бог | двічі, тричі з людиною,
³⁰ щоб вирятувати її душу з Ями, | щоб світлом живих її освітити.

- 31 Вважай же, Іове, та мене слухай; | мовчи, я буду говорити!
- 32 Відповідай, як маєш що сказати! | Кажі, я радий дати тобі слушність.
- 33 А коли ні, ти мене слухай! | Мовчи, і я навчу тебе мудрости.»

РОЗДІЛ: 34

Елігу почав говорити далі й мовив:

- 2 «Слухайте мої слова, о мудрі, | нахиліть до мене вухо, о розумні!
- 3 Бо вухо слова розрізняє, | як піднебіння куштує страву.
- 4 Розсудім разом, що є справедливе, | і визнаймо між нами, що є добре.
- 5 Ось Іов мовив: „Я правий, | та Бог відмовив мені суду.
- 6 Проти свого права мав би я брехати? | Рана моя невігойна, хоч я й невинний!"
- 7 Чи є десь такий чоловік, як Іов, | що глум глитає, немов воду,
- 8 що з лиходіями товаришує | та що з безбожниками ходить?
- 9 Він бо сказав: Нема з того користи | людині, коли догоджає Богу.
- 10 Тим слухайте мене, мужі розумні! | Не може бути зла у Бозі | й у Всесильному - неправди!
- 11 Він людині відплачує згідно з її ділами; | як кожний ходить, так у Бога знаходить.
- 12 Воістину Бог зла не чинить, | Всесильний суду не кривить.
- 13 Хто йому довірив землю? | Хто доручив йому всесвіт?
- 14 Якщо він візьме дух свій знов до себе, | до себе забере своє дихання, -
- 15 усяке тіло зараз же загине, | людина повернеться у порошок.
- 16 Отже, як маєш розум, слухай! | Вважай на моїх слів голос!
- 17 Чи ж міг би правити, хто ненавидить право? | Чи ж ти Сильного та Праведного осудив би?
- 18 Того, що до царя мовляє: Негодящий! | А до вельмож: Безбожні! -
- 19 що не зважає на князів особу, | не сприяє радше багатому, ніж бідному, | бо всі вони діло рук його.
- 20 Раптом вони вмирають, і більше їх немає; | народ бунтується посеред ночі, | без труднощів могутнього скидає.
- 21 Бо його очі над путями чоловіка, | він бачить кожен його крок.
- 22 Нема ні темряви, ані глухої тіні, | де б лиходії могли заховатись.
- 23 Він не накладає на людину строку, | щоб та ставала на суд із Богом.
- 24 Він розгромлює без допиту вельможних, | і ставить на їхнє місце інших.
- 25 Він знає добре їхні вчинки | скидає їх одної ночі, - і топчуть їх.
- 26 Як беззаконних карає їх передочима інших
- 27 за те, що відхилилися від нього | й ніколи про путі його не дбали,
- 28 так що дійшов до нього зойк злидєнних, | і він почує крик смиренних.
- 29 Коли він спочиває, хто потривожити його посміє? | Коли обличчя своє сховає, хто його побачить? | Він на народи й одиниці поглядає,
- 30 щоб лицемір не царював, глузуючи з народу.
- 31 І коли він до Бога каже: Мене обдурено! | Зла не чинитиму вже більше!
- 32 Навчи мене, якщо я помилюся! | Якщо вчинив несправедливість, більш не буду! -
- 33 то чи він, гадаєш, має тим самим відплатити? | Через те, що зневажаєш суди, |

через те, що то ти вибираєш, а не я, | - скажи, отже, що знаєш!

³⁴ Розумні люди мені скажуть, | і мудрий муж, що мене чує:

³⁵ Іов говорить нерозважно, | в його словах нема глузду!

³⁶ Коли б то Іова розсліджено докладно | за відповіді, що личать людям нечестивим,

³⁷ бо він до гріхів своїх додає ще бунт | і затискає кулаки при нас, | і множить слова проти Бога!»

РОЗДІЛ: 35

Елігу почав говорити далі й мовив:

² «Невже оце тобі здається справедливим, | а ще й казав ти: „Я праведний перед Богом”.

³ Коли ж казатимеш: „Що тобі до того, | і що я чиню тобі, коли грішу?” -

⁴ то я дам відповідь тобі | і друзям твоїм з тобою.

⁵ Глянь лиш на небо й подивися! | Зирни на хмари, вони вищі від тебе!

⁶ Коли грішиш, то що йому заподієш? | Коли провин твоїх багато, що йому скоїш?

⁷ Коли ти праведний, то що даєш йому? | Або що він бере з руки у тебе?

⁸ Твоя бо злоба шкідлива лиш людині, як ти, | а й справедливість твоя для людського лиш сина корисна.

⁹ Від превеликого утиску кричать люди | і лементують від насильства можних.

¹⁰ Але ніхто не каже: „Де Бог, наш Сотворитель, | що вночі дає пісні?

¹¹ Він більш нас, ніж звірів земних, навчає, | і більш, ніж птаство піднебесне, нас врозумлює.”

¹² Хоч і кричать там, він не відповідає | з-за гордині злочинців.

¹³ До справжньої бо марноти Бог не прислухається, | Всесильний на те не зважає.

¹⁴ Тим менше, коли ото ти кажеш, | що ти його не сприймаєш! | Суд готовий перед його обличчям, | він жде й на тебе!

¹⁵ От і тепер, коли гнів його не став карою, | і йому, мовляв, байдуже до зухвальства,
-

¹⁶ то всетаки Іов даремно уста розтуляє | і в невіданні слова множить.»

РОЗДІЛ: 36

Ізнову Елігу взяв говорити:

² «Зажди но трошки, і я тобі з'ясую, | бо ще чимало можна сказати про Бога.

³ Сягну знанням моїм далеко | і визнаю Творцеві моєму слушність.

⁴ Воістину в словах моїх нема неправди, | і звершений знанням стоїть біля тебе.

⁵ Так! Бог силою великий, однак, не гордує чистим серцем.

⁶ Він не дає грішникові жити, | він бідолашним чинить правосуддя,

⁷ і праведника не позбавляє права. | Він царів ставить на престолі, | саджає їх назавжди! Але що загорділи,

⁸ тому вони закуті в кайдани, | обплутані мотуззям нужди!

⁹ Він виявляє їм діла | й переступи їхні, бо вони загорділи.

¹⁰ Він відкриває їм вухо на навчання, | від беззаконства велить відвернутись.

- 11 І як вони послухаються, почнуть йому служити, | то проведуть свої дні у щасті, літа свої в утісі.
- 12 А коли не послухаються, то пройдуть через Яму | і пропадуть у невіданні.
- 13 Щождо лукавих серцем, що гнів свій зберігають, | і що не звали на допомогу, коли їх в'язано,
- 14 то їхня душа загине замолоду, | життя їхнє - між розпусниками.
- 15 Він бідного рятує власною його бідою | і в злиднях об'являється для його вух.
- 16 Отож і тебе він вирве з паші скрути, | її тобі заступить достаток щедрий, | і стіл твоїй буде повен туку.
- 17 А наповнишся нечестивими осудами, | то спіткають тебе суд і розправа.
- 18 Вважай, отже, щоб не звели тебе достатком | і щоб дар великий не збив тебе з дороги!
- 19 Хіба твої багатства безконечні щось тобі допоможуть? | Або твоєї сили всі потуги?
- 20 О, не бажай тієї ночі, | коли народи з своїх місць ізникають!
- 21 Остерігайся, не нахиляйся до кривди: | тим бо й випробувано тебе стражданням.
- 22 Бог, справді, силою великий, | і хто такий учитель, як він?
- 23 Хто йому вкаже його дорогу? | Хто скаже: Ти дієш кривду.
- 24 Тож пам'ятай: ти маєш величати його діло, | яке оспівують люди.
- 25 Усі люди над ним розважають, | кожний здалека дивиться на нього.
- 26 Так! Бог великий, не нам його збагнути! | Число його років не має ліку.
- 27 Він притягає води краплі | і прочищує їх на дощ у парі;
- 28 спускають його хмари, | і на натовп людей виливають.
- 29 Хто зможе зміркувати, | доки сягають хмари | або гуркіт грому у його наметі?
- 30 Він розстелює над ним свій оболок | і вкриває вершини гір.
- 31 Ними годує він народи, | дає поживу подостатком.
- 32 Він бере блискавицю обома руками, | велить їй бити у ціль.
- 33 Він нею чабана попереджає, | та й скот, що нюхом чує бурю.»

РОЗДІЛ: 37

«Тому й здрігнулося моє серце | і зрушилось із свого місця!

- 2 Слухайте, слухайте гомін його голосу | і грюкіт, що з уст його виходить.
- 3 Під усім небом він його розпросторює, | і блискавка його аж до кінців землі сягає.
- 4 Позаду нього реве голос; | Бог гримить голосом величним | і блискавиць своїх не зупиняє, | коли лунає голос його.
- 5 Бог своїм голосом гримить предивно, | творить діла великі, нам незбагненні!
- 6 Він каже снігові: Падай на землю! | Великим зливам: Лийте чимдуж!
- 7 Кожній людині кладе печать на руку, | щоб усі, кого створив він, те могли знати.
- 8 Звір утікає у свій сховок, | сидить у своїх барлогах.
- 9 З півдня буревій надходить, | є холод із півночі.
- 10 Від Божого подуву лід береться, | й поверхня вод твердіє.
- 11 Він хмари вогкістю вантажить, | і оболок розпускає його світло,
- 12 що колами кружляє | і крутиться згідно з його наміром, | виконуючи все, що він йому накаже, | на овиді земного кругу;

- 13 воно виконує його волю чи то як кару, | чи як милосердя.
- 14 Слухай же це, Іове! | Стань і роздумуй про дивні діла Божі.
- 15 Чи знаєш, як Бог їм повеліває, | як його хмара блискає світлом?
- 16 Чи розумієш рівновагу хмари, | чудні діла Найзвершенішого у знанні?
- 17 Коли нагріється твоя одежа, | коли земля відпочиває під вітерцем із півдня, -
- 18 чи міг би ти з ним нап'ясти небо | тверде, мов дзеркало, вилите?
- 19 Навчи нас, що маємо йому сказати, | і не сперечатимемось більш, бо справа темна.
- 20 Чи буде йому звіщено, як я говорю? | Чи як хто скаже що, дійде до нього?
- 21 Та й тепер не видно було світла, | хмари його затьмили, | але повіяв вітер і їх геть розвіяв,
- 22 і надійшло з півночі золотисте сяйво. | Навкруги Бога страшна велич!
- 23 Всесильний! Не можемо його досягнути! | Великий силою і правом, | повний правоти - не утискає.
- 24 Тому й бояться його люди, | він же й не споглядає на усіх, що у серці велемудрі.»

РОЗДІЛ: 38

Озвавсь Господь із бурі до Іова і мовив:

- 2 «Хто то такий затемнює мої задуми | нерозважливими словами?
- 3 Підпережи, як мужеві годиться, твої крижі: | бо я питатиму тебе -спробуй мене навчати!
- 4 Де був єси, як я закладав землю? | Скажи, як маєш розум.
- 5 Хто визначив їй міру, - може знаєш, | або хто простягнув лінію над нею?
- 6 На чім підвалини її оперто, | або хто поклав її наріжний камінь
- 7 під радісні співи ранніх зір, | під оклики веселі всіх синів Божих?
- 8 Хто зачинив ворітьми море, коли воно, ринувши, виходило з материнського лона?
- 9 Коли я зробив для нього одіж-хмару | і пелену для нього - густу мряку?
- 10 Границю я йому призначив, | поклав засуви й ворота
- 11 й мовив: Ось покінь дійдеш, далі не перейдеш! | Ось тут розіб'ються твої надимані хвилі!
- 12 Чи на віку твоєму ти повелів колинебудь ранкові, | вказав зорі належне місце,
- 13 щоб вона ухопила за краї землю | і щоб безбожників струсила з неї?
- 14 Вона міняє вид свій, мов глина для печатки, | стає барвистою, немов одежа.
- 15 І в грішників відібрано їхнє світло, | і ломиться піднесена рука.
- 16 Чи ти зійшов колись до джерел моря? | Походжав дном безодні?
- 17 Чи відкрилися тобі ворота смерти? | Чи бачив єси брами смертельної тіні?
- 18 Чи обійняв оком світ широкий? | Скажи, коли усе те знаєш!
- 19 Де та дорога - до світла оселі, | і темрява, - де її місце,
- 20 щоб привести їх до їхнього житла, | направити їх до їхнього дому?
- 21 Ти знаєш, бо ж ти вже тоді народився, | і число днів твоїх велике.
- 22 Доходив ти колись до сховищ снігу? | Чи, може, бачив склади граду,
- 23 що я тримаю на час-пору смутку, | на день війни та битви?
- 24 Де та дорога, що нею світло ділиться | і шириться по землі східній вітер?

- 25 Хто зливів канали ріє, | дорогу гуркотові грому,
26 щоб дощ послати на безлюдну землю, | пустиню, де нема нікого?
27 Щоб напоїти пустизну та пустелю, | щоб виростити в степу тирсу?
28 Чи має дощ батька? | Хто родить роси краплі?
29 З чийого лона лід виходить? | І іній з небес, - хто його породжує?
30 Мов камінь, тверднуть води, | обличчя безодні замерзає.
31 Чи міг би ти зв'язати вузли Квочки? | Чи Косаря мотуззя розв'язати?
32 Чи вивести у свій час ранню зорю, | Віз із його дітьми повести?
33 Чи знаєш ти небес закони? | Чи можеш їхній порядок на землі встановити?
34 Можеш зняти голос твій до хмари, | щоб рясний дощ спустивсь на тебе?
35 Чи можеш розсилати блискавиці, щоб вони пішли | й тобі сказали: Ось ми!
36 Хто вклав в ібіса мудрість? | Хто півневі дав розум?
37 Хто мудро може зчислити хмари | і бурдюки небесні вихилати?
38 Як пил стає болотом | і як грудки злипаються до купи?
39 Невже то ти полюєш для левиці здобич | і голод левенят заспокоюєш,
40 коли, причаївшись, вони лежать у барлогах, | сидять, в гущавині засівши?
41 Хто воронові харч готує, | як його діти пищать до Бога, | блукаючи без поживи?»

РОЗДІЛ: 39

- «**Ч**и знаєш час, коли гірські кози котяться? | Чи спостеріг пологи ланей?
2 Можеш порахувати місяці, за яких вони вагітні ходять? | Чи знаєш час, коли вони
родять?
3 Вони злягають, приводять своїх діток | і пускають плід свій.
4 Діти їхні кріпнуть, ростуть у пустині, | відходять і не повертаються вже більше.
5 Хто пустив дикого осла на волю? | Хто розв'язав пута онагра,
6 якому я призначив степ на житло, | солонці на перебування?
7 Він кпить з гармидеру у місті, | крик погонича не чує.
8 Він нишпорить по горах, на своєму пасовиську, | вишукуючи всяку зелень.
9 Чи схоче служити тобі буйвол? | Чи заночує він при яслах у тебе?
10 Чи ти прив'яжеш йому до шиї посторонок? | Чи боронуватиме він за тобою ниву?
11 Чи покладешся на нього, тим що велика в нього сила, | і лишиш на нього твою
працю?
12 Чи будеш певний, що він назад прийде | і завезе зерно на тік твій?
13 Крило у струся красне, | пір'я й пух у нього гарні?
14 Коли кладе на землі свої яйця | і на піску їх вигріває,
15 він забуває, що нога їх може роздушити, | що дикий звір їх може розтоптати.
16 До власних дітей він жорстокий, | мов би вони не його були; | йому байдуже, що
праця його марна.
17 Бо Бог позбавив його глузду, | не наділив його розумом.
18 Але скоро здійметься, махнувши крильми, | з коня й комонного сміється!
19 Хіба то ти даєш коневі силу? | Вдягаєш гривую його шию?
20 Силуєш його, неначе сарану, стрибати? | Його величне іржання жах наводить.»

- 21 Він риє копитами землю й силою радіє, | кидається назустріч зброї.
- 22 Він зо страху сміється, нічого не боїться, | перед мечем не відступає.
- 23 Над ним гуркоче сагайдак, | вогненний спис і ратище.
- 24 В тріпотливому запалі він мов глитає землю, | не може встоятись коли сурма засурмить.
- 25 Щоразу, як засурмить, він іґа-га! - каже, | здалека чує битву, | грімкий голос старшин і військової кличі.
- 26 Чи то твоєю мудрістю літає сокіл, | на південь простягає крила?
- 27 Чи на твій наказ орел летить угору, | гніздо собі на висоті звиває?
- 28 Живе на скелі і ночує, | на верхах зубчастих та на твердинях.
- 29 Звідти чигає він на здобич, | очі його бачать далеко.
- 30 Його орлята кров смокчуть: | де труп - і він там!»

РОЗДІЛ: 40

Озвавсь Господь до Іова і казав:

- 2 «Невже суперник не перестане сперечатись із Всесильним? | Хай відповість, хто закидає Богові!»
- 3 Відповів Іов Господові й мовив:
- 4 «Як я був легковажним, що тобі відкажу? | Я краще покладу собі на уста руку.
- 5 Раз говорив я, та більше не повторю; | двічі, та більше вже не буду.»
- 6 Озвавсь Господь з бурі до Іова й мовив:
- 7 «Підпережи, як мужеві годиться, твої крижі! | Буду тебе питати, ти будеш мене навчати.
- 8 Чи хочеш справді скасувати моє право? | Чи хочеш мене осудити, щоб виправдатися самому?
- 9 Хіба таке рамено у тебе, як у Бога, | чи можеш заgrimіти голосом таким, як у нього?
- 10 Приоздобся, отже, в сяйво й славу, | у пишноту й велич одягнися!
- 11 Вилий докраю гнів твій; | глянь на всіх гордих і смири їх!
- 12 Глянь на всіх пишних, принизь їх; | роздави грішників на місці!
- 13 Зарий їх усіх у землю, | замкни їх у в'язницю!
- 14 Тоді я теж тобі признаюсь, | що твоя десниця може тебе врятувати.
- 15 Ось бегемот, що я створив. | Він їсть траву, як віл.
- 16 Глянь, що за сила в його крижах, | що за потуга в його черева м'язах!
- 17 Махне хвостом, неначе кедром, | жили його бедер переплелися.
- 18 Кості його, неначе мідні труби, | члени його, немов залізні пруті.
- 19 Він - Божих діл початок, | він створений тираном над товаришами.
- 20 Гори дають йому поживу, | там граються усі звірі дикі.
- 21 Під лотосами він собі лягає, | сховавшись в очереті та болоті.
- 22 Лотоси вкривають його тінню, | навкруги нього водяні верби.
- 23 Йому байдуже, як ріка бушує, | він не боїться навіть, коли Йордан по рот сягає.
- 24 Чи може хто його за очі взяти | чи проколоти глодом йому носа?
- 25 Чи витягнеш гачком ти левіятана? | Чи прив'яжеш мотузкою його язика?
- 26 Чи вправиш ти йому тростину в ніздрі | і чи проколеш йому щелепу?

- 27 Чи він тебе благатиме вельми? | Чи говоритиме він лагідно з тобою?
- 28 Чи заключить союз із тобою, | чи візьмеш його за слугу назавжди?
- 29 Чи, немов пташкою, будеш ним забавлятися, | для твоїх дівчаток його прип'явши?
- 30 Чи спільники-рибалки продадуть його, | поділять його між покупцями?
- 31 Чи можеш стрілами прошити його шкуру | та риб'ячою острогою голову йому пробити?
- 32 Як покладеш на нього руку, готовсь на бій, | та більш того не зробиш!»

РОЗДІЛ: 41

«**М**арна була б твоя самовпевненість: | уже самий вигляд його валить на землю.

- 2 Хіба він не страшний, коли його збудити? Хто може перед ним устоятись?
- 3 Хто був напад на нього й залишився цілим? | Ніхто у цілій піднебесній.
- 4 Не промовчу й про його члени, | і розповім про його силу незрівнянну.
- 5 Хто підняв колисьбудь перед його одежі? | Хто пройшов крізь його подвійний панцер?
- 6 Хто відчинив ворота його пащі?! Кругом зубів його страх!
- 7 Спина його - щитів шереги, | замкнених щільно, мов камінною печаттю.
- 8 Один до одного пристає тісно, | так, що між ними повітря не проходить.
- 9 Кожен до кожного щільно прилипає, | вени зрослись до купи нероздільно.
- 10 Чхне він - аж заблеще, | очі у нього, немов вії світанку,
- 11 З пельки у нього вилітають смолоскипи, | вискакують огненні іскри.
- 12 З ніздер у нього дим виходить, | мов з казана, що на вогні парує.
- 13 Своїм подихом він запалив би вугілля, | з пащі у нього полум'я виходить!
- 14 У його шиї сидить сила, | поперед нього жах стрибає.
- 15 М'язи на його тілі грубі; | як натиснути на них, - не подаються.
- 16 Серце його тверде, мов камінь, | тверде, мов спід у жорнах!
- 17 Як він устане, на хвилі страх надходить; | морські буруни геть утікають.
- 18 Меч ударить його й одскочить, | також і копіє, спис та стріла.
- 19 Залізо йому - солома, | мідь - дерево трухляве.
- 20 Вистріл з лука не спонукає його до втечі, | каміння з пращі - то йому полова.
- 21 Ціп йому, мов стеблина, | а свисне спис, то він собі сміється!
- 22 Під ним - черепки гострі; | неначе борона, проходить по болоті.
- 23 Під ним, мов у казані, кипить безодня, | йому море, мов горщик на пахощі.
- 24 По собі він лишає світлу стежку; | глибінь стає, мов голова сива.
- 25 Рівні він на землі не має, | він створений безстрашним.
- 26 Він позирає на все гордо: | він цар над усіма гордими звірями!»

РОЗДІЛ: 42

Відповів Іов Господеві й мовив:

- 2 «Знаю, що ти все можеш; | усе, що задумаєш, зробити спроможен.
- 3 Хто ж то такий, що затемнює задум невіданням? | Тому я говорив про те, чого не

розумію; | про чуда, мені незбагненні, що їх не знаю.

⁴ Вчуй же, я буду говорити; | питатиму тебе, - навчай мене.

⁵ Я чув лиш те, що говориться про тебе, | але тепер на власні очі тебе виджу!

⁶ Тому смирюся і каюся | на поросі та на попелі.»

⁷ Промовивши ці слова до Іова, Господь сказав до Еліфаза з Теману: «Запалав я гнівом проти тебе й проти обох твоїх друзів, бо ви не говорили про мене по правді, як мій слуга Іов.

⁸ Оце ж візьміть із собою 7 бичків та 7 баранів та йдіть до мого слуги Іова, і принесіть за себе всепалення, і нехай Іов, слуга мій, помолиться за вас, і я зглянуся на нього, і не заподію вам нічого прикрого за те, що ви не говорили про мене по правді, як мій слуга Іов.»

⁹ Еліфаз із Теману, Білдад з Шуаху й Цофар з Наамату пішли й вчинили, як сказав їм Господь, і зглянувся Господь над Іовом.

¹⁰ Господь повернув Іовові його становище, бо Іов заступався за своїх друзів; Господь збільшив усе, що було в Іова, удвоє.

¹¹ Тоді прийшли до нього усі його брати, усі його сестри й усі його давні знайомі, і їли хліб з ним у його хаті, розважаючи його та втішаючи його в усьому тому нещасті, що на нього зіслав був Господь; кожен подарував йому дуката, кожен золоту каблучку.

¹² І благословив Господь нове становище Іова більш, ніж старе, і було у нього 14 000 овець, 6000 верблюдів, 1000 пар волів і 1000 ослиць.

¹³ І народилось у нього семеро синів і три дочки.

¹⁴ Одну назвав він Голубка, другу Пахуча квітка, а третю Рожок на помаду.

¹⁵ Не було у всій країні таких вродливих жінок, як Іовові дочки. І дав їм батько спадщину між їхніми братами.

¹⁶ Жив Іов після цього ще 140 років і бачив своїх дітей і дітей своїх дітей аж до четвертого покоління.

¹⁷ І вмер Іов старим, нажившись на світі.

For other languages please go to www.wordproject.org